龍之精粹

มังกรสอนใจ

พระมหาสมชาย ฐานวุฑฺโฒ M.D., Ph.D.

มังกรสอนใจ

พระมหาสมชาย ฐานวุฑฺโฒ M.D., Ph.D.

มังกรสอนใจ

พระมหาสมชาย ฐานวุฑฺโฒ M.D., Ph.D.

บรรณาธิการบริหาร	พระมหาวิเชียร นาถกโร พระมหาอดิเรก เขมปุญฺโญ
	รุ่งอรุณ เลิศปัญญาธร
ผู้ประสานงาน	พระมหานักรบ ขนฺติมโน ภัทธิดา แรงทน
บรรณาธิการ	พระมหาบันเจตร์ ถิรจิตฺโต ทพญ.อรเอม เสมอวงศ์
กองบรรณาธิการ	พระฑีฆายุ ถาวรจิตฺโต พระบัณฑิต เชฏฺฐธมฺโม
	พระนวกะและสามเณรเตรียม DCI
	ดร.สินีนาฎ พิญญพงษ์ ดร.มุฑิตา ปิ่นสุนทร
	สุธิดา จินดากิจนุกูล สีไพ ประดิษฐ์ภูมิ
	สุดปรารถนา จารุชาต อัลมินทร์ แก้วดี
	ทีมงานสื่อโสตทัศน์ สำนักการศึกษา
ศิลปกรรม	พระศิริพงศ์ สิริวํโส, กองพุทธศิลป์, เมยุวลี ทองคำ
ภาพประกอบ	ศูนย์ภาพนิ่ง
รูปเล่ม	พระศิริพงศ์ สิริวํโส, พระสง่า มหพฺพฺผโล, สุดปรารถนา จารุชาต
จัดพิมพ์โดย	ชมรมแทงตลอดในธรรม
ลิขสิทธิ์	มูลนิธิธรรมกาย อ.คลองหลวง จ.ปทุมธานี
พิมพ์ครั้งที่ 1	พฤศจิกายน 2548
พิมพ์ครั้งที่ 13	พฤศจิกายน 2553
จำนวน	30,000 เล่ม
พิมพ์ที่	O.S. Printing House.
	เขตบางกอกน้อย กรุงเทพฯ 10700 โทร 0-2424-6944

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของสำนักหอสมุดแห่งชาติ
National Library of Thailand Cataloging in Publication Data
พระมหาสมชาย ฐานวุฑฺโฒ.
มังกรสอนใจ.--พิมพ์ครั้งที่ 13.-- ปทุมธานี : ชมรมแทงตลอดในธรรม, 2553.
96 หน้า.
1. ธรรมะกับชีวิตประจำวัน. 2. นิทานคติธรรม. 3. การดำเนินชีวิต--แง่ศาสนา--พุทธศาสนา. I. ชื่อเรื่อง.
294.3144
ISBN 978-616-90719-3-8

พิธีลงนามความร่วมมือทางวิชาการ

ระหว่างสถาบันธรรมชัย และ มหาวิทยาลัยปักกิ่ง

เนื่องในวันธรรมชัย 27 สิงหาคม 2553

คำนำ

ในการดำเนินชีวิตของคนเรา จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีกัลยาณมิตร คอยชี้แนะและให้กำลังใจ เพื่อให้เราสามารถเดินทางไปสู่ความสุขและความสำเร็จที่ดีงาม

พระมหาสมชาย ฐานวุฑฺโฒ M.D., Ph.D. นับเป็นพระภิกษุผู้มีหัวใจของยอดกัลยาณมิตร ท่านคอยหยิบยกเอาเรื่องราวต่าง ๆ ที่มีมุมมองน่าสนใจ มีประเด็นชวนคิด มาวิเคราะห์กลั่นกรองและถ่ายทอดด้วยถ้อยคำที่เรียบง่าย ให้เป็นข้อคิดเตือนใจเหล่ากัลยาณมิตรเสมอมา

ชมรมแทงตลอดในธรรม จึงได้ขออนุญาตพระอาจารย์พระมหาสมชาย ฐานวุฑฺโฒ M.D., Ph.D. นำเรื่องราวอันทรงคุณค่าเหล่านี้มาจัดพิมพ์ สืบเนื่องต่อจากชมรมพุทธศาสตร์สากล ในอุปถัมภ์สมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ เพื่อเป็นข้อคิดในการดำเนินชีวิต เพราะเรื่องราวเหล่านี้ไม่เพียงแต่ให้ข้อมูลความรู้แก่เราเท่านั้น แต่ยังเป็นตัวอย่างให้เราได้เห็นแนวทางในการพิจารณาสิ่งต่าง ๆ โดยใช้ปัญญาเพื่อให้เราดำเนินชีวิตอย่างมีคุณค่า สามารถทำหน้าที่กัลยาณมิตรให้กับตนเองและผู้อื่นได้อย่างไม่รู้จบ

ชมรมแทงตลอดในธรรม

พฤศจิกายน 2553

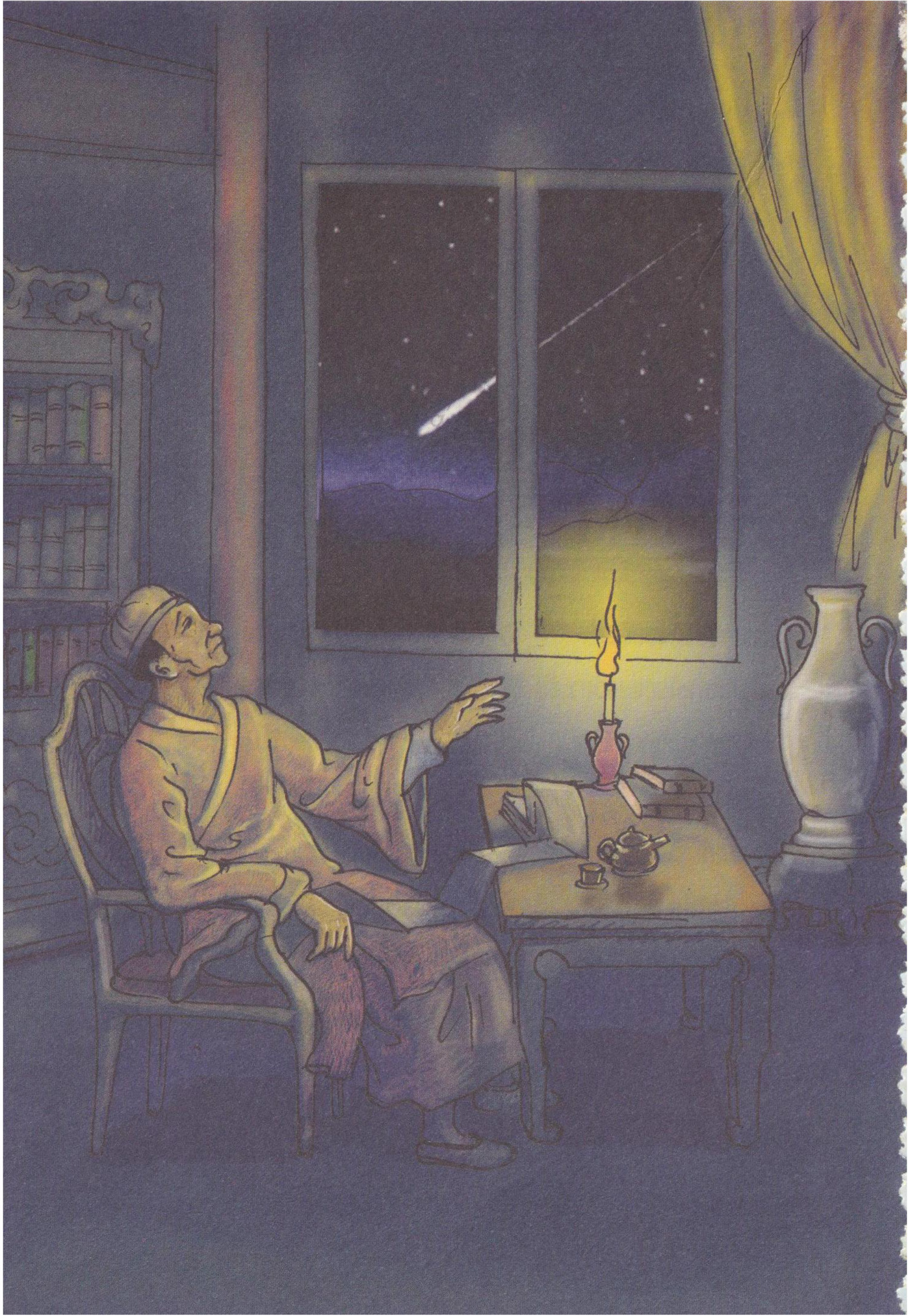
บทนำ

เมื่อปีพุทธศักราช 2539 อาตมภาพมีโอกาสไปศึกษาภาษาจีนที่ไต้หวัน เพื่อฝึกอ่านคัมภีร์จีนโบราณทางพระพุทธศาสนา หนังสือนิทานสุภาษิตจีนเป็นหนังสืออ่านประกอบเล่มหนึ่งในการเรียน ซึ่งได้คัดเรื่องราวนิทานสุภาษิตที่มีชื่อเสียง เป็นที่รู้จักของชาวจีนโดยทั่วไปมารวมไว้ อาตมภาพเห็นว่า มีคติธรรมที่น่าสนใจและยังทำให้เข้าใจรากฐานวัฒนธรรม วิธีคิดของชนชาวจีนเพิ่มขึ้นด้วย

เมื่อวารสารประกายธรรมได้ถือกำเนิดขึ้นในประเทศญี่ปุ่น เมื่อปีพุทธศักราช 2540 เพื่อเป็นสื่อธรรมะแก่สาธุชนในภาคพื้นเอเชียตะวันออก อาตมภาพจึงได้ถ่ายทอดนิทานสุภาษิตจีนนี้สู่พากย์ภาษาไทย พร้อมเพิ่มเติมข้อคิดสั้น ๆ ในตอนท้าย โดยหวังว่าสาธุชนทั้งหลายจะได้ความเพลิดเพลิน และข้อคิดในการดำเนินชีวิตไปพร้อมกัน

จานวุฑฺโฒ ภิกฺขุ
1 กรกฎาคม 2540

สารบัญ

มังกรสอนใจ 1

คนแคว้นฉี
กังวลถึงฟ้า

ครั้งกระโน้นในแคว้นฉีมีชายคนหนึ่ง มีปกติชอบนั่งอยู่คนเดียวในห้องหนังสือ เพื่อตรึกตรองขบคิดปัญหาต่าง ๆ อยู่มาวันหนึ่ง เขามองเห็นดาวหางดวงหนึ่งตกวูบลงมาจากฟ้า จึงเกิดความคิดขึ้นว่า ในอนาคตฟ้าก็มีโอกาสถล่มลงมาได้

เขารำพึงกับตัวเองว่า...

"เมื่อถึงวันนั้นจะทำอย่างไรกันดี ผู้คนทั้งหมดจะต้องถูกทับตาย ไม่ว่าจะเป็นคนดีคนเลว ไม่มีใครหนีรอด โอ ! ช่างน่ากลัวจริง ๆ"

เขายิ่งคิดก็ยิ่งหวาดวิตก เพียงไม่กี่วันแม้ข้าวก็กินไม่ลง นอนก็ไม่หลับ หน้านิ่วคิ้วขมวดซึมอยู่ทั้งวัน มีเพื่อนคนหนึ่งแนะนำเขาว่า

"ฟ้าไม่เหมือนเพดานห้องหรอก ฟ้าไม่ถล่มลงมาหรอก แกอย่าไปกังวลเรื่องไม่ใช่เรื่องเลย กินข้าวนอนหลับตามปกติเถิด อย่าทำลายสุขภาพตัวเองอย่างนี้เลย"

ชายแคว้นฉีกลับพูดกับเพื่อนว่า

"แกอย่ามากังวลเรื่องฉัน ฉันกลับขอเตือนแกรีบเตรียมตัวเสียแต่เนิ่น ๆ เพราะจะเร็วจะช้าฟ้าก็ต้องถล่มลงมา"

เพื่อนของเขาพูดว่า

"บนโลกก็ไม่ใช่มีแต่แกคนเดียว คนอื่น ๆ เขาล้วนอยู่กันอย่างสุขสบาย ไม่มีใครมานั่งกังวลว่าฟ้าจะถล่มลงมา แล้วทำไมแกต้องหาเรื่องเดือดร้อนกลุ้มใจมาให้ตัวเองอย่างนี้ด้วย"

ชายแคว้นฉีตอบว่า

"ถ้าฉันจะมีอะไรไม่ถูกต้องละก็ นั่นก็คือฉันมองเห็นเรื่องราวต่าง ๆ ได้ลึกซึ้งทะลุปรุโปร่งเกินไป แต่นี่ก็คืออุปนิสัยของฉัน จะให้ฉันดำเนินชีวิตไปแบบมั่ว ๆ เหมือนคนทั่วไป นั่นเป็นสิ่งเป็นไปไม่ได้"

และแล้วเพราะความที่เขาวิตกกลุ้มใจอย่างต่อเนื่อง สุขภาพก็ยิ่งทรุดโทรม และในที่สุด ในขณะที่ฟ้ายังไม่ทันถล่มลงมานั่นเอง เขาก็ด่วนจากโลกนี้ไปเสียก่อน

ท่านสาธุชนทั้งหลาย...

อย่าเพิ่งหัวเราะหรือขำชายแคว้นฉีคนนี้ว่าโง่ กังวลเรื่องไม่เป็นเรื่อง ขอให้ลองถามตัวเองก่อนว่า เราได้เคยเป็นเหมือนชายแคว้นฉีคนนี้ คือไปคิดสมมุติเรื่องต่าง ๆ ของตนเองหรือครอบครัวในแง่ร้ายขึ้นว่า ถ้าเป็นอย่างนั้นอย่างนี้แล้วจะทำอย่างไรหรือเปล่า เราเคยหาทุกข์กินเปล่ามาใส่ตัวหรือไม่

"ผู้ใดไม่จมอยู่กับอดีต ไม่พะวงถึงอนาคตจนเกินไป แต่ตั้งใจทำกิจในปัจจุบันของตนให้ดีที่สุด ความสุขความสำเร็จของบุคคลนั้นย่อมอยู่แค่มือคว้า"

หิยฺโยติ หิยฺยติ โปโส ปเรติ ปริหายติ
อนาคตํ เนตมตฺถีติ ญตฺวา
อุปฺปนฺนจฺฉนฺทํ โก ปนุเทยฺย ธีโร
มัวรำพึงถึงความหลัง ก็มีแต่จะหดหาย
มัวหวังวันข้างหน้า ก็มีแต่จะละลาย อันใดยังไม่มาถึง อันนั้นก็ยังไม่มี
รู้อย่างนี้แล้ว เมื่อมีฉันทะเกิดขึ้น คนฉลาดที่ไหนจะปล่อยให้หายไปเปล่า

(พุทธพจน์)

(ขุ.ชา.วีสติ 27/466)

การทะเลาะกันของอวัยวะ ทั้ง 5

มีอยู่วันหนึ่ง อวัยวะทั้ง 5 ของคน ๆ หนึ่ง เกิดทะเลาะกันขึ้น พูดกันคนละทีสองที ทะเลาะกันอย่างดุเดือด เริ่มแรกทั้งหมดต่างรุมว่า...ตา

“แกวันทั้งวันไม่เห็นทำอะไรเลย แต่กลับมีโอกาสได้ชื่นชมวิวทิวทัศน์อันงดงามทั้งหลาย ช่างไม่ยุติธรรมจริง ๆ”

จากนั้นก็หันมาโจมตี...หู

“แกตลอดทั้งวันอยู่นิ่ง ๆ ไม่เคลื่อนไหว แต่กลับสามารถได้ยินเสียงอันไพเราะต่าง ๆ ทำไมพวกฉันถึงไม่มีโอกาสอย่างนี้บ้าง”

เสร็จแล้วก็เปลี่ยนเป้าหมายหันมารุมว่า...ลิ้น

“แกนะ นอกจากเวลานอนแล้ว ตลอดวันไม่กินก็ดื่ม ได้ลิ้มรสชาติอันโอชะประดามีในโลก แต่พวกฉันแม้เพียงสิ่งที่ธรรมดาสามัญที่สุดก็ไม่มีโอกาสได้กิน”

ที่รู้สึกได้รับความอยุติธรรมที่สุดคือ...มือ มือคิดว่าตัวเองต้องทำงานทั้งวัน มีผลงานมากที่สุด แต่กลับไม่มีโอกาสเสพสุขอะไรเลย

แต่ทว่า...ขา ไม่เห็นด้วยกับมือ ขาบอกว่า

“ถ้าพูดจริง ๆ แล้ว คุณูปการของฉันมากที่สุด ถ้าฉันไม่พาเดินไปยังที่ต่าง ๆ ละก็ มือก็ไม่เห็นจะสามารถทำงานอะไรได้มากมาย”

มือฟังคำพูดของขาแล้ว แม้ในใจจะรู้สึกไม่ยินยอมอย่างยิ่ง แต่ก็ไม่รู้จะหาเหตุผลอะไรมาพูดดี ยิ่งคิดก็ยิ่งแค้น ในที่สุดอดรนทนไม่ไหวคว้ามีดขึ้นมา 1 เล่ม เริ่มด้วยการควักลูกนัยน์ตาออกมาก่อน อะไร ๆ ก็มองไม่เห็นแล้ว สมแค้นไปอย่าง จากนั้นก็เฉือนใบหูลงมา อะไร ๆ ก็ไม่ได้ยินแล้ว พอเสร็จก็เฉือนลิ้นออกมาด้วย พูดไม่ได้แล้ว ท้ายสุดก็ตัดขาทิ้งไปด้วย เดินก็ไม่ได้แล้ว

ผลสุดท้าย เนื่องจากบาดแผลสาหัสเกินไป คน ๆ นั้นจึงถึงแก่ความตาย แน่นอนมือก็ย่อมไม่สามารถมีชีวิตอยู่ได้โดยลำพัง

ท่านสาธุชนทั้งหลาย...

คนทั่วไปในโลกเวลาได้รับความสุขสบาย ก็มักคิดว่าตนได้รับความสบายน้อยที่สุด แต่เวลาได้รับความลำบาก ก็มักคิดว่าตนได้รับความลำบากมากที่สุด และชอบเอาคนอื่นมาเปรียบเทียบกับตนอยู่ตลอดเวลา จริง ๆ สังคมในโลกไม่ว่าจะในครอบครัว ชุมชน บริษัท ร้านค้า ล้วนมีงานที่ต้องแบ่งหน้าที่กันทำทั้งสิ้น ถ้าทุกคนทำงานหน้าที่เดียวกันหมด สังคมนั้นก็คงอยู่ไม่ได้ งานทุกหน้าที่ล้วนมีความสำคัญเหมือนรถยนต์ทั้งคัน มีอุปกรณ์เป็นหมื่นเป็นแสนชิ้น แค่ยางรั่ว เบรคแตก สตาร์ทเตอร์ไม่ทำงาน หรือจะเป็นชิ้นส่วนใดก็แล้วแต่ สะดุดติดขัดขึ้นมาสักชิ้น รถทั้งคันก็รวนไปหมด

สังคมเราก็เช่นกัน งานทุกหน้าที่มีความสำคัญทั้งนั้น สะดุดติดขัดขึ้นมาสักอย่างก็รวนไปทั้งสังคม ทั้งองค์กรได้เช่นกัน ไม่ใช่เรื่องที่เราจะมานั่งเปรียบเทียบกับคนอื่นแล้วนึกน้อยอกน้อยใจ พ่อจะมาอิจฉาลูกว่าไม่ต้องรับผิดชอบก็ไม่ถูก ลูกอิจฉาพ่อว่ามีอำนาจตัดสินใจมากกว่าตนก็ไม่ถูก ขอให้ทุกคนตั้งใจทำหน้าที่ของตนให้ดี และมีน้ำใจเอื้อเฟื้อต่อกัน สังคมองค์กรของเราก็จะเจริญก้าวหน้าไปได้ด้วยดี

นกปากซ่อมกับหอยกาบ

ในวันที่ฟ้าโปร่งอากาศแจ่มใส มีหอยกาบตัวหนึ่งนอนผึ่งแดดอยู่ที่หาดทรายชายทะเล มันเปิดเปลือกหอยทั้ง 2 ข้างออกรับแสงแดดอันอบอุ่นอย่างสุขสบาย ในขณะนั้นเองมีนกปากซ่อมตัวหนึ่งเดินหาอาหารอยู่ในบริเวณใกล้เคียง มองเห็นเนื้อสีแดงของหอยกาบตัวนั้นสะท้อนแสงเป็นประกายวับ ๆ นกปากซ่อมดีใจมากรีบตรงแน่วเข้าไป ใช้ปากจิกหมายจะกินเนื้อหอย หอยกาบเจ็บปวดแสนสาหัส รีบหุบเปลือกหอยทั้ง 2 ข้างเข้าหากันอย่างรวดเร็วหนีบเอาจะงอยปากของนกปากซ่อมติดอยู่ในเปลือกหอยด้วย นกปากซ่อมพยายามดึงจะงอยปากของตนออกสุดแรงเกิดแต่ก็ไม่สำเร็จ เพราะหอยกาบหนีบไว้อย่างสนิทแน่น

นกปากซ่อมเริ่มรู้สึกสำนึกเสียใจบ้างแล้ว แต่ก็แสดงท่าทีทำเป็นไม่แยแส พูดกับหอยกาบว่า

"แกช่างเป็นสัตว์ที่โง่จริง ๆ แกมาหนีบจะงอยปากของฉันไม่ยอมปล่อยอย่างนี้ ตัวแกเองก็เคลื่อนที่ไม่ได้ ถ้าวันนี้ฝนไม่ตก พรุ่งนี้ฝนก็ไม่ตก แกก็จะต้องแห้งตายแน่ ๆ ฉันคิดว่าทางที่ดีแกรีบคลายเปลือกหอยของแก แล้วกลับลงน้ำไปจะดีกว่า"

หอยกาบยิ้มอย่างเย็นชา ตอบกลับมาว่า

"แกไม่ต้องมาทำพูดดี ฉันไม่หลงกลของแกแน่นอน ปากของแกถูกฉันหนีบอยู่อย่างนี้ วันนี้ก็กินอะไรไม่ได้ พรุ่งนี้ก็กินอะไรไม่ได้ แกก็จะต้องอดตายในไม่ช้า"

สัตว์สองตัวนี้ เถียงกันไปมาอยู่ครึ่งค่อนวัน ไม่มีใครยอมใคร พอดีมีชายชาวประมงคนหนึ่งกำลังจะกลับบ้านเดินผ่านมา เห็นสัตว์ 2 ตัวนี้หนีบติดอยู่ด้วยกัน เขาพูดขึ้นอย่างดีใจว่า

"โชคของฉันวันนี้ ไม่เลวทีเดียว เมื่อแกทั้งคู่ตกลงกันไม่ได้ ฉันก็ต้องคว้าเอาโอกาสอันนี้ไว้แล้ว"

และแล้วชายชาวประมงก็จับเอาสัตว์ทั้ง 2 ตัวนั้นขึ้นมาใส่ลงในชะลอมไม้ไผ่ด้วยกัน วางแผนการไว้ว่าพรุ่งนี้จะเอาไปขายในตลาด

ท่านสาธุชนทั้งหลาย...

เราอย่าเป็นคนถือทิฐิมานะ ดื้อดึงจะเอาชนะให้ได้ คนอย่างนั้นเป็นคนไม่น่ารัก ไม่มีใครอยากคบด้วย และจะทำเรื่องเล็กให้กลายเป็นเรื่องใหญ่ แล้วตัวเองต้องมานั่งเสียใจภายหลัง ขอให้เราเป็นคนที่รู้จักผ่อนสั้นผ่อนยาว รู้จักประนีประนอม มีหลักการชัดเจน เมื่อใดที่รู้ว่าตัวเองทำพลาดไปแล้ว ก็มีความกล้าหาญพอที่จะยอมรับผิดและปรับปรุงแก้ไข ไม่ดันทุรังเถียงข้าง ๆ คู ๆ ไม่กลัวหน้าแตก คนที่รู้จักแพ้ รู้จักถอยอย่างนี้ แทนที่จะเป็นการบั่นทอนศักดิ์ศรีของตัวเอง ตรงกันข้ามกลับจะเป็นที่รักที่เคารพเกรงใจของคนอื่น ๆ

น ตํ ชิตํ สาธุ ชิตํ ยํ ชิตํ อวชิยฺยติ
ความชนะใดที่ชนะแล้วกลับแพ้ได้
ความชนะนั้นไม่ดี
(ขุ. ชา. เอก. 27/22)

ชายงาม

ที่แคว้นฉีมีชายคนหนึ่งชื่อ โจวจี้ หน้าตาหล่อเหลาคมคาย รูปร่างลักษณะงดงาม เขารู้สึกภูมิใจในรูปร่างหน้าตาของตนเองมาก เช้าวันหนึ่งหลังจากล้างหน้าหวีผม สวมเสื้อผ้า สวมหมวกแล้ว เขาก็ยืนชื่นชมรูปร่างหน้าตาตนเองอยู่หน้ากระจก และถามภรรยาของตนขึ้นว่า

"ฉันกับสวีกงเปรียบเทียบกันแล้วใครมีหน้าตางดงามกว่ากัน"

ภรรยาของเขาตอบว่า...

"สวีกงจะมาเปรียบเทียบสู้ท่านได้อย่างไร"

สวีกงเป็นผู้มีรูปโฉมงามสง่า ชื่อเสียงเลื่องลือไปทั่วประเทศ แต่ภรรยาของโจวจี้กลับบอกว่าหล่อสู้โจวจี้ไม่ได้ โจวจี้ฟังแล้วยังไม่ค่อยเชื่อดีนัก จึงไปถามภรรยาน้อยของตนว่า "เธอดูฉันกับสวีกงใครหล่อกว่ากัน"

ภรรยาน้อยเขาตอบว่า "สวีกงไม่มีทางสู้ท่านได้อยู่แล้ว"

วันถัดมา มีแขกคนหนึ่งมาขอพบโจวจี้ หลังจากพูดคุยธุระเสร็จ โจวจี้ก็ถือโอกาสถามแขกคนนั้นว่า "คุณดูรูปร่างหน้าตาผมเปรียบเทียบกับสวีกงแล้วเป็นอย่างไร"

แขกคนนั้นตอบว่า "ถึงแม้สวีกงจะเป็นชายที่มีหน้าตาดี แต่เมื่อเทียบกับท่านแล้ว ยังห่างไกลกันครับ"

เขาฟังแล้วรู้สึกดีใจมาก

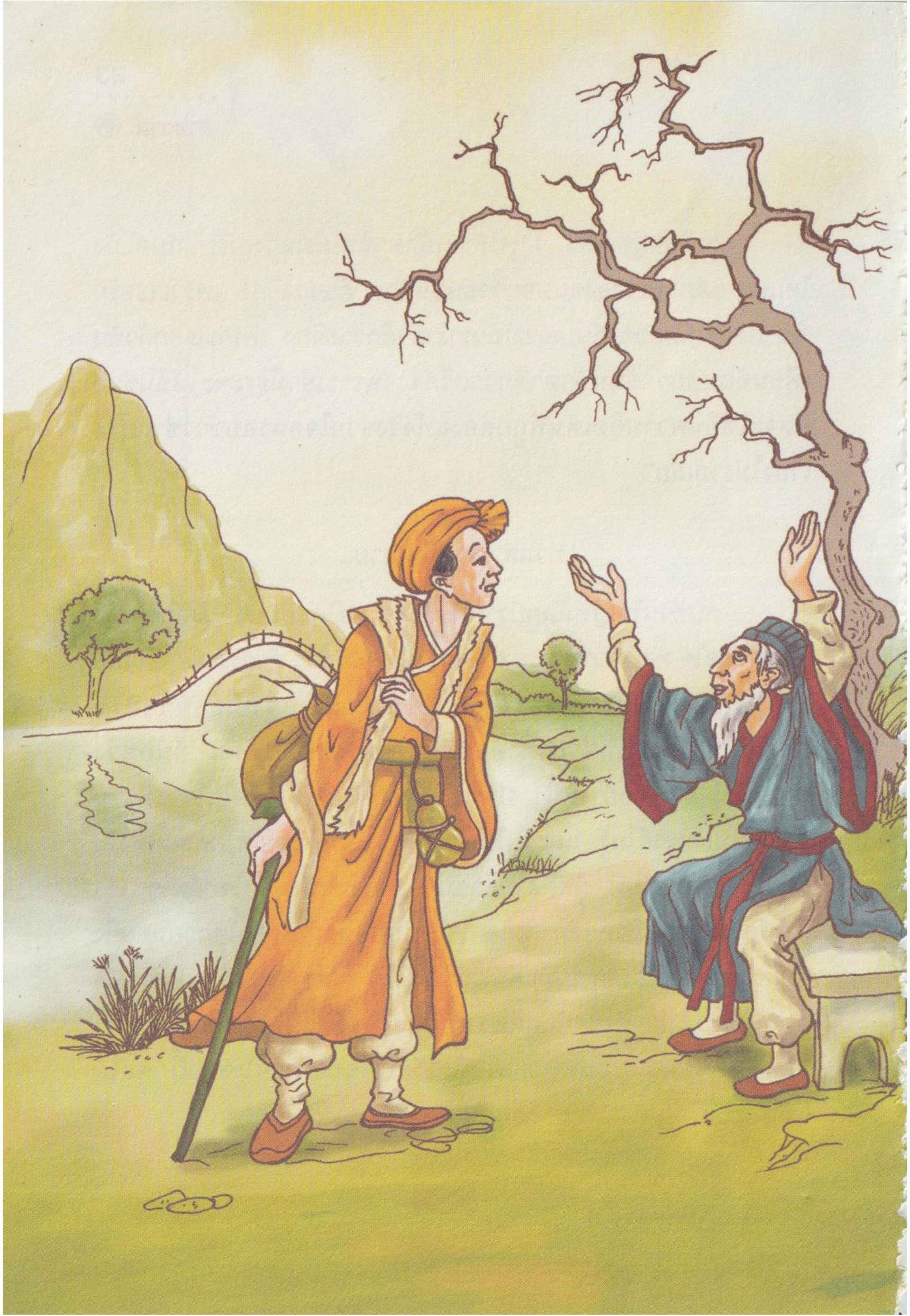
ผ่านไปไม่กี่วัน สวีกงมีธุระได้มาที่บ้านโจวจี้ โจวจี้ได้สังเกตพินิจพิจารณาดูสวีกงอย่างละเอียด พบว่าสวีกงนอกจากจะมีรูปร่างหน้าตาดีแล้ว ยังมีบุคลิกที่สูงสง่าอย่างยิ่งแฝงอยู่ด้วย ตนเองเปรียบเทียบไม่ได้เลย ลองไปส่องกระจกดูอีกหลาย ๆ รอบ พบว่าไม่เพียงแต่เปรียบไม่ได้เท่านั้น แต่ยังห่างกันไกลทีเดียว

หลังจากสวีกงกลับไปแล้ว โจวจี้มีท่าทางซึมเซา ไม่สดชื่น ขังตัวเองอยู่ในห้องหนังสือ คิดตรึกตรองอยู่ครึ่งวัน ในที่สุดก็คิดได้สว่างโพลงขึ้นในใจ พูดกับตัวเองว่า

"เห็นอยู่ชัด ๆ ว่ารูปร่างหน้าตาฉันไม่มีทางเปรียบกับสวีกงได้เลย แต่ภรรยาของฉันบอกว่าฉันมีหน้าตาดีกว่าสวีกง เพราะเธอรักฉัน ภรรยาน้อยของฉันบอกว่าฉันหน้าตาดีกว่าสวีกง เพราะเธอกลัวฉัน เพื่อนฉันบอกว่าฉันหน้าตาดีกว่าสวีกง เพราะเขามีธุระจะให้ฉันช่วยคิดจะได้ยินความคิดเห็นที่ถูกต้องแท้จริงจากใจคนรอบข้างช่างเป็นเรื่องไม่ง่ายเลย"

ท่านสาธุชนทั้งหลาย...

คนส่วนใหญ่ในโลกปรารถนาคำสรรเสริญเยินยอ เมื่อได้รับคำชมก็พึงพอใจ ทั้งที่หากพิจารณาจริง ๆ แล้วจะพบว่า คำสรรเสริญเยินยอนั้นไม่มีอะไรเป็นแก่นสารที่เชื่อถือได้ ยิ่งเป็นผู้ที่มีอำนาจหรือมีทรัพย์สมบัติ ผู้ที่เข้ามาหาคอยป้อนคำสรรเสริญให้นั้น ก็มักหวังประโยชน์อย่างใดอย่างหนึ่ง ปากเขาแกล้งเยินยอเรา แต่ในใจจะนึกขันอยู่หรือเปล่าเราก็ไม่รู้ และวันใดที่เราเสื่อมลาภเสื่อมยศบุคคลเหล่านั้นก็จะห่างเหินไปทันที ผู้ที่ติดในคำชมก็จะต้องมานั่งน้อยใจกลุ้มใจ เราจึงไม่ควรเป็นคนหิวคำชม ไม่เอาใจเราไปยึดติดกับเงื่อนไขภายนอกซึ่งเปลี่ยนแปลงได้เสมอ ไม่มีแก่นสารที่แท้จริง แต่ขอให้อิ่มใจกับความดีที่ตนได้กระทำไว้ อิ่มใจกับคุณธรรมที่ตนมี แม้ไม่มีใครชม และพัฒนาคุณธรรมนี้ผูกไว้กับใจเรา การผูกใจไว้กับเงื่อนไขภายในเช่นนี้ จะให้ความสุขที่ยั่งยืนทั้งภพนี้และภพหน้า

ชายโลเล

ในสมัยราชวงศ์ฮั่น มีชายคนหนึ่งมีความมุ่งมาดปรารถนาสูงสุดในชีวิต คือเป็นข้าราชการชั้นสูง มีชื่อเสียง ร่ำรวย ทว่ามุมานะทำงานมาแล้วครึ่งชีวิต แต่ยังไม่มีความสำเร็จอย่างที่หวัง ทำงานจนผมขาวโพลนไปทั้งศีรษะ ก็ยังคงเป็นข้าราชการชั้นผู้น้อยเท่านั้น มีวันหนึ่งเขาเดินอยู่บนถนน คิดถึงเรื่องราวชีวิตของตน ยิ่งคิดก็ยิ่งคับแค้นใจ จนสุดท้ายทนไม่ไหวร้องไห้โฮออกมา

มีคนเดินผ่านมาคนหนึ่ง เห็นเขาร้องไห้อย่างรวดร้าวใจเช่นนั้น คิดว่าเขาคงประสบภัยพิบัติอะไรที่คาดไม่ถึง จึงเข้าไปปลอบประโลมว่า

"ท่านผู้เฒ่า ทำไมท่านจึงร้องไห้อย่างรวดร้าวใจเช่นนี้ ท่านอายุก็มากขนาดนี้แล้ว ควรระมัดระวังถนอมสุขภาพด้วย"

ผู้เฒ่านั้นกล่าวว่า

"คุณไม่รู้อะไร ตัวฉันเองตั้งแต่ยังเล็ก ก็ตั้งปณิธานไว้อย่างแน่วแน่ว่า จะต้องเป็นข้าราชการชั้นสูง สร้างเกียรติยศชื่อเสียงแก่วงศ์ตระกูลให้ได้ แต่ปัจจุบันฉันอายุ 60 ปีเศษแล้ว ยังคงเป็นข้าราชการชั้นผู้น้อยอยู่ ดูแล้วชาตินี้คงไม่มีทางสมปรารถนาแล้ว"

ชายเดินถนนถามเขาอีกว่า

"ที่แท้ท่านมีปณิธานอันยิ่งใหญ่ตั้งแต่ยังเด็ก แล้วทำไมความปรารถนาของท่านจึงไม่สัมฤทธิ์ผลล่ะ"

ชายผู้เฒ่าตอบว่า

"เมื่อตอนฉันยังหนุ่ม ฮ่องเต้ทรงโปรดปรานอักษรศาสตร์ ฉันจึงไปเรียนอักษรศาสตร์ มีความเชื่อมั่นว่าตนเองเรียนได้ดีทีเดียว แต่ฮ่องเต้ชอบใช้คนมีอายุ บอกว่าฉันยังไม่มีประสบการณ์ เพราะฉะนั้นยังไม่แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งสำคัญได้ รอจนฉันมีอายุเริ่มย่างเข้าวัยกลางคน ฮ่องเต้องค์เดิมสวรรคต ฮ่องเต้องค์ใหม่ทรงโปรดปรานการสู้รบ ฉันจึงวางมือจากอักษรศาสตร์ ไปเรียนวิชาการต่อสู้ คาดไม่ถึง

ฉันยังเรียนศิลปะการต่อสู้ไม่ทันสำเร็จ ฮ่องเต้องค์ใหม่ก็สวรรคตไปอีก ฮ่องเต้องค์ถัดมาอายุยังน้อย ชอบใช้คนหนุ่ม แต่ตัวฉันนั้นเริ่มชราแล้ว ฉันพยายามปรับตัวตามความชอบของฮ่องเต้ทุกอย่าง สามารถพูดได้ว่าได้ทุ่มเทความพยายามอย่างสุดความสามารถแล้ว แต่ว่าคาดไม่ถึงในที่สุดก็ต้องประสบกับผลลัพธ์เช่นนี้ แล้วทำไมฉันจะไม่รวดร้าวใจ”

ชายเดินถนนคนนั้น ทั้ง ๆ ที่เห็นอกเห็นใจในชะตากรรมของผู้เฒ่านั้นมาก แต่กลับนึกไม่ออกว่าจะใช้คำพูดอย่างไรมาปลอบประโลมเขาดี

ท่านสาธุชนทั้งหลาย...

การวางทิศทางการทำงานของตนเองนั้น ไม่ควรนำไปผูกติดกับตัวบุคคลคนอื่น เพราะเป็นเงื่อนไขที่เปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา ความชอบ ความพอใจของคนเราก็เปลี่ยนแปลงได้เสมอ ถึงแม้ความชอบไม่เปลี่ยน เงื่อนไขก็อาจเปลี่ยนได้ จากการพ้นตำแหน่ง หรือการตาย ดังเช่นในเรื่องนี้ สิ่งที่เราควรทำคือ สำรวจตัวเองว่าเรามีความถนัด มีความชำนาญในเรื่องอะไร หาทางทำงานที่เราถนัด สามารถใช้ศักยภาพตัวเองได้เต็มที่ และงานนั้นต้องเป็นสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวมด้วย การผูกทิศทางการทำงานของเราเข้ากับประโยชน์ขององค์กรหรือสังคมส่วนรวม เป็นเงื่อนไขที่เปลี่ยนแปลงได้ยากกว่า

มีความมั่นคงมากกว่า การปรับตัวตามผู้บังคับบัญชาเป็นสิ่งจำเป็นควรกระทำ แต่ควรเป็นการปรับในแง่มนุษยสัมพันธ์และสไตล์ในการทำงานเท่านั้น ตัวเนื้อหาของงานที่เราทำนั้น ควรมีความต่อเนื่องไม่โลเลเปลี่ยนใจไปมา ต้องฝึกตัวเองอย่างต่อเนื่องให้มีความสามารถมีความชำนาญจริง ๆ สุดท้ายความสำเร็จก็จะเป็นของเรา ยิ่งถ้าเรารู้จักวางเป้าหมายไว้ที่ความสำเร็จของงาน ประโยชน์ก็เกิดขึ้นกับองค์กรและสังคมส่วนรวม ไม่ใช่ว่าอยู่ที่ความก้าวหน้าของตัวเอง ซึ่งถือว่าเป็นผลพลอยได้ เราก็จะยิ่งทำงานอย่างสบายใจ และเป็นนักทำงานที่มีความสุข

วายเมเถว ปุริโส ยาว อตฺถสฺส นิปฺปทา
เกิดเป็นคน ควรพยายามเรื่อยไป จนกว่าจะสำเร็จ
(วิโรจนอสุรินทสูตร 15/313)

โจร
ชิง
กำ
ไล

มังกรสอนใจ ๖

โจรชิงกำไล

เช้าวันหนึ่ง มีสตรีชาวเมืองจีม่อแคว้นฉีคนหนึ่ง ถือตะกร้าเดินไปจ่ายตลาด ครอบครัวของเธอร่ำรวยมาก และเธอก็เป็นคนชอบแต่งตัวประดับประดา เสื้อผ้าที่เธอสวมใส่จึงเป็นชุดทันสมัยสวยงาม ที่ข้อมือขวาของเธอก็สวมกำไลทองคู่หนึ่ง สะท้อนแสงอาทิตย์เป็นประกายแวววับ...

เธอเดินออกจากบ้านไม่นาน ก็รู้สึกตัวว่ามีชายคนหนึ่งเดินตามติดอยู่เบื้องหลัง รักษาระยะห่างจากตัวเธอไม่ไกลนัก เธอรู้สึกระแวง

สงสัยอยู่บ้าง แต่พอคิดดูอีกทีชายคนนั้นแต่งตัวสุภาพเรียบร้อย มีท่าทางเป็นสุภาพบุรุษดูไม่เหมือนคนร้าย ดังนั้นจึงไม่ได้เอาใจใส่อะไรอีก

เมื่อเธอเดินเกือบถึงตลาด สองข้างทางเป็นร้านค้าเรียงราย ผู้คนเดินไปมาบนถนนขวักไขว่ สิ่งที่คาดไม่ถึงก็เกิดขึ้น ในขณะนั้นเอง ชายคนนั้นก็ลงมือชิงเอากำไลทองที่ข้อมือของเธอ แล้ววิ่งหนีไปอย่างรวดเร็ว เธอรีบร้องตะโกนเสียงดังขึ้นทันทีว่า

"ช่วยด้วย ช่วยจับโจรด้วย เขาชิงเอากำไลทองของฉันไป"

ผู้ที่สัญจรไปมาต่างช่วยกันไล่ตามโจรนั้นไป ชั่วครู่เดียวก็จับได้ ส่งไปสถานีตำรวจ

ที่สถานีตำรวจ ชายคนนั้นยอมรับสารภาพแต่โดยดีว่า ตนแย่งชิงเอาของของคนอื่น พร้อมกับคืนกำไลทองคู่นั้นให้ตำรวจ ตำรวจถามเขาว่า

"ฉันรู้สึกประหลาดใจมาก สถานที่เกิดเหตุเป็นย่านการค้า มีผู้คนพลุกพล่าน เจ้ารู้ชัด ๆ อยู่แล้วว่าหนีไม่รอดแน่ แล้วทำไมยังลงมือชิงของของคนอื่นอีก"

โจรชิงกำไลคนนั้นตอบว่า

"ตั้งแต่เริ่มต้น กระผมก็ไม่ได้เห็นผู้คนที่เดินไปมาใด ๆ ทั้งสิ้น ตาของกระผมมองเห็นแต่กำไลทองที่ส่งประกายแววววับคู่นั้นเท่านั้น"

ท่านสาธุชนทั้งหลาย...

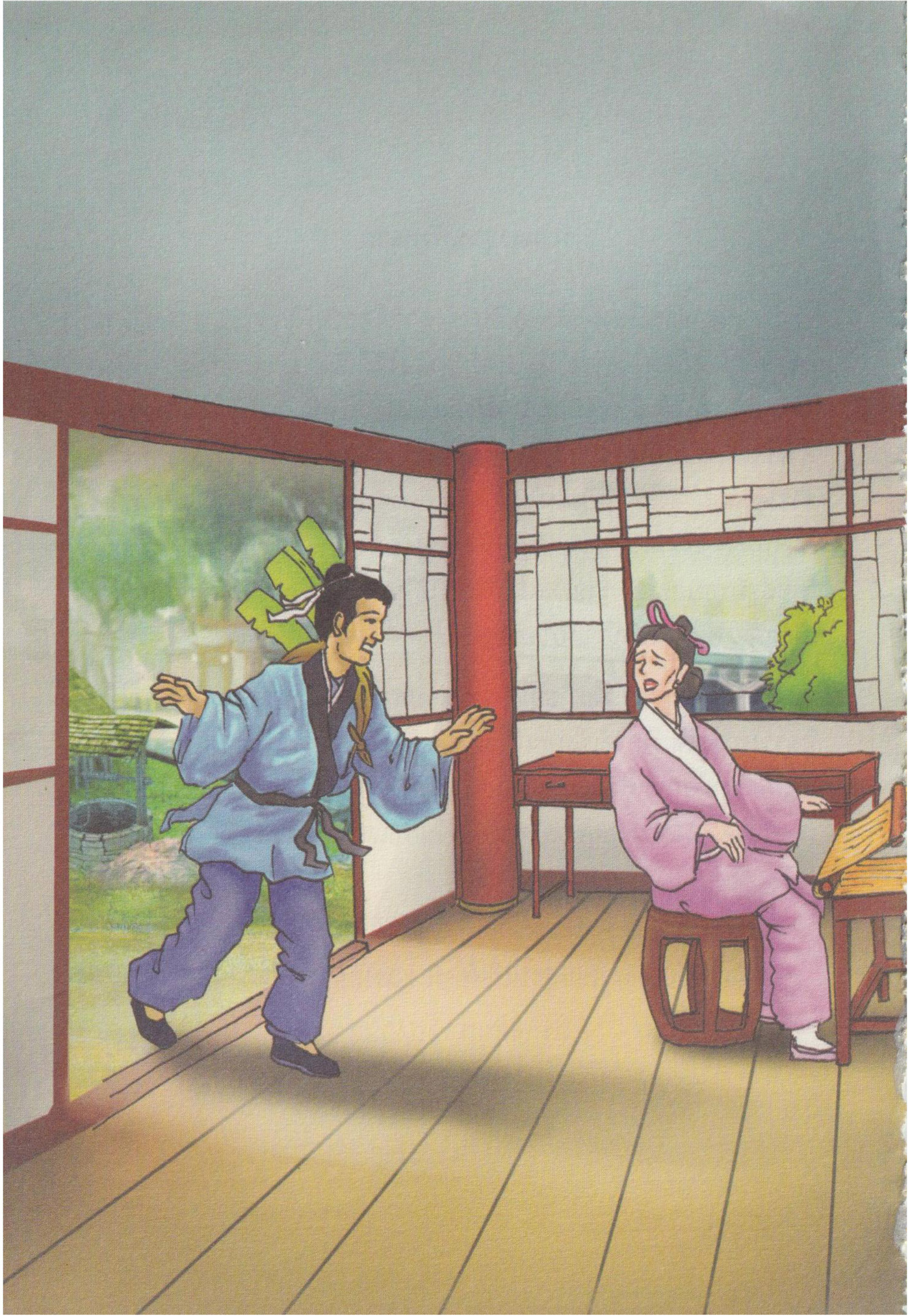
เราอ่านเรื่องนี้แล้ว ดูผิน ๆ อาจมีความรู้สึกขำ ๆ ว่าคนโง่ ๆ อย่างนี้ก็มีในโลก แต่ขอให้ลองตรึกตรองให้ดีเถิด เราจะพบว่า คนในโลกมากมายก็เป็นเหมือนโจรชิงกำไลทองคนนี้ แม้ตัวเราเองบางครั้งก็อาจเคยเป็น การกระทำอาจไม่ได้รุนแรงถึงขนาดลงมือฉกชิงวิ่งราวใคร แต่เรื่องราวก็เป็นไปในทำนองเดียวกัน เมื่อใดที่เกิดความโลภเข้ามาคลุมใจ เมื่อนั้นสติสัมปชัญญะ ความยับยั้งชั่งใจ การไตร่ตรองเหตุผลโดยสุขุมรอบคอบก็จะหมดไป เห็นแต่ได้ไม่เห็นเสีย กว่าจะรู้ตัวก็มักสายเสียแล้ว ต้องมานั่งนึกเสียใจภายหลัง

ดังนั้นจากนี้ไป ขอให้เราอย่าปล่อยให้ความโลภคลุมใจ อย่าคิดรวยทางลัด ฝึกให้เป็นคนมีสันโดษ คือ ยินดีในสิ่งที่เรามี ยินดีในสิ่งที่เราได้มาด้วยน้ำพักน้ำแรงของตน และยินดีแต่ในสิ่งที่ถูกต้องสมควรเท่านั้น ความสุขกายสบายใจจะเกิดขึ้นกับเราตลอดเวลา

จาตุทฺทิโส อปฺปฏิโฆ จ โหติ สนฺตุสฺสมาโน อิตรีตเรน

ผู้สันโดษย่อมอยู่เป็นสุขในทิศทั้งสี่ และเป็นผู้ไม่มีความอึดอัด

(องฺ. จตุกฺก. 35/532)

มังกรสอนใจ 7

เจิงซานฆ่าคน

เจิงซานเป็นศิษย์คนหนึ่งของขงจื้อ และมีชื่อเสียงมากในความเป็นคนกตัญญูต่อพ่อแม่ เจิงซานเป็นผู้ที่รอบคอบสุขุมมาก ไม่ว่าจะในการพูดจา หรือการทำกิจการงานต่าง ๆ มารดาของเจิงซานจึงมีความเชื่อถือไว้วางใจเจิงซานมาก

อ ยู่ ม า วั น ห นึ่ ง . . .

ขณะที่มารดาของเจิงซานกำลังนั่งทอผ้าอยู่ในบ้าน มีเพื่อนบ้านคนหนึ่งวิ่งกระหืดกระหอบมาบอกว่า "เจิงซานฆ่าคนแล้ว" แต่มารดาของเจิงซานได้ยินแล้ว กลับไม่ตระหนกตกใจอะไรเลย ยังคงนั่งก้มศีรษะทอผ้าไปตามปกติ พูดตอบไปอย่างเยือกเย็นว่า

"ไม่มีเรื่องอย่างนี้โดยเด็ดขาด เธอต้องฟังมาผิดแน่ เจิงซานลูกฉันไม่มีทางไปฆ่าใคร"

เพื่อนบ้านคนนั้นเห็นท่าทีของมารดาเจิงซานสงบนิ่งไม่มีอะไรเปลี่ยนแปลง ไม่เชื่อถือคำพูดของเขาโดยสิ้นเชิง ก็จนปัญญาได้แต่เดินคอตกกลับบ้านไป

เวลาผ่านไปได้ครู่หนึ่ง ก็มีอีกคนวิ่งมาที่บ้านของมารดาเจิงซาน แจ้งข่าวเรื่องเจิงซานฆ่าคน คน ๆ นี้เป็นเพื่อนสนิทของมารดาเจิงซานและมีตำแหน่งในสังคมสูงมาก คำพูดของเขาโดยส่วนใหญ่ล้วนเชื่อถือได้ แต่ทว่ามารดาของเจิงซานมีความเชื่อถือในบุตรชายของตนมากกว่า ยังคงไม่เชื่อข่าวนี้ นั่งทอผ้าต่อไปตามเดิม

เพื่อนคนนั้นเพิ่งเดินจากไปไม่นาน ก็มีอีกคนหนึ่งวิ่งเข้ามาเหงื่อท่วมตัว ละล่ำละลักบอกมารดาของเจิงซานว่า "เจิงซานลูกของคุณขณะนี้ถูกจับได้แล้ว"

มารดาของเจิงซานหลังจากได้ยินคำพูดนี้แล้ว ความเชื่อมั่นที่มีต่อบุตรของตนก็ได้สั่นคลอนแล้ว เธอตกใจจนหน้าซีดเผือด รีบลุกจาก

เครื่องทอผ้ามา คน ๆ นั้นแนะนำมารดาของเจิงซานให้รีบหนีไปโดยเร็ว เพราะกฎหมายในสมัยนั้น ครอบครัวของฆาตกรที่ฆ่าคนจะต้องรับโทษเช่นเดียวกับฆาตกร

ในเวลานั้นเอง เจิงซานก็ได้เดินทางกลับมาถึงบ้านพอดีเขาได้บอกมารดาว่า "ตอนผมเพิ่งเลิกเรียน ระหว่างเดินกลับบ้าน ได้ยินคนเขาพูดกันว่า ฆาตกรที่ฆ่าคนผู้นั้น มีชื่อและนามสกุลเหมือนผม ชื่อว่าเจิงซานเหมือนกัน คนอื่น ๆ อาจเข้าใจผิดคิดว่าเป็นผมที่ไปฆ่าคนเสียแล้ว"

มารดาของเจิงซานพูดว่า "แม่รู้ว่าลูกจะต้องไม่ไปฆ่าใครแน่นอน แต่ใคร ๆ ก็พูดอย่างนั้นจนแม้กระทั่งแม่ก็เริ่มคล้อยเชื่อตามไปแล้ว ข่าวลือนี้ช่างน่ากลัวจริง ๆ"

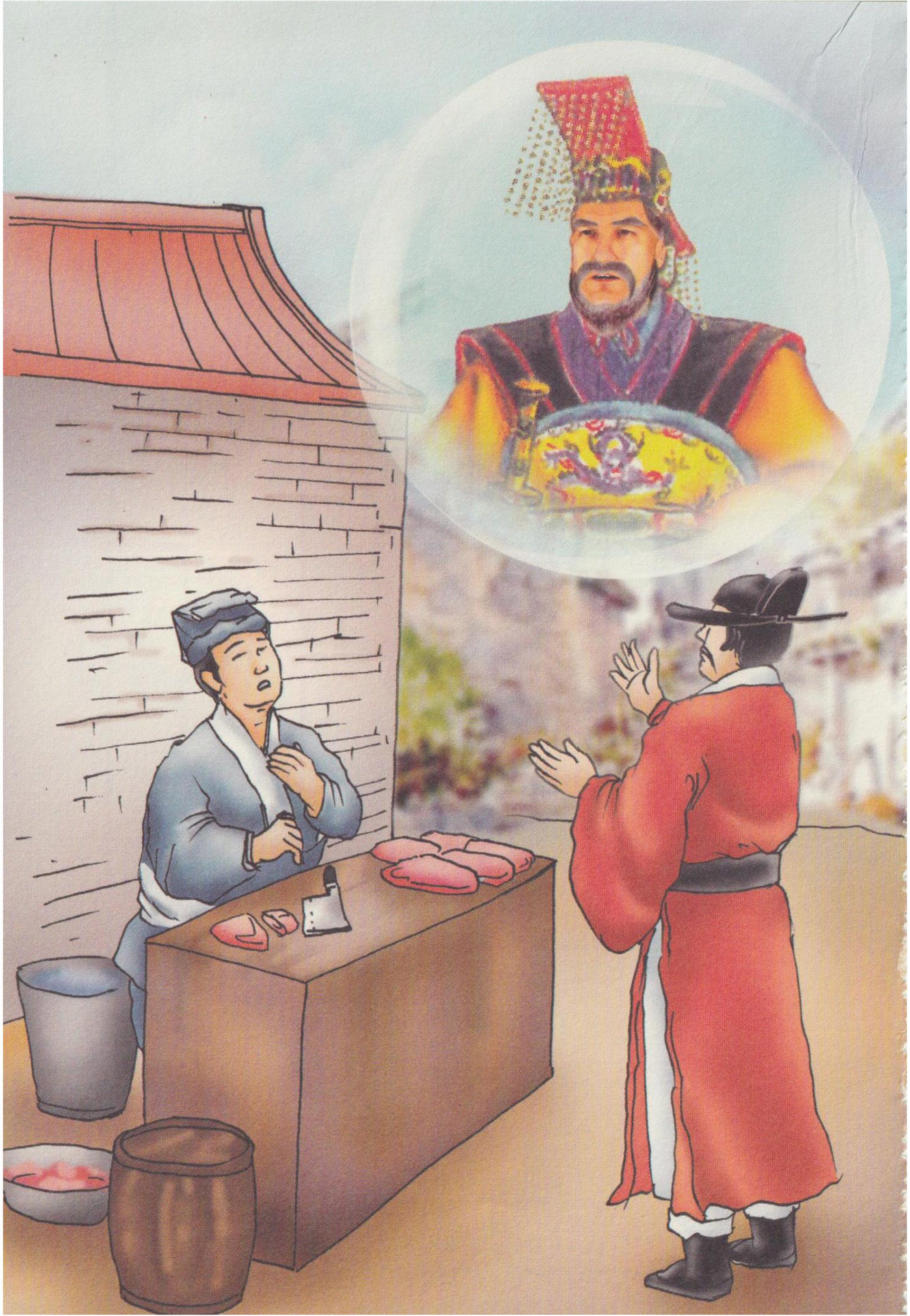
ท่านสาธุชนทั้งหลาย...

ในยุคข้อมูลข่าวสารปัจจุบัน กระแสข่าวเป็นเรื่องที่มีพลังมากจนน่ากลัว ลองสำรวจดูเถิดว่า แต่ละวันเราได้หลงเชื่อคล้อยตามข่าวลือ หรือความเห็นของบุคคลทั้งหลายที่เผยแพร่พูดต่อ ๆ กันมาโดยไม่มีหลักฐานชัดเจนไปบ้างแล้วหรือไม่ มากน้อยเพียงใด แม้คนที่หนักแน่นหรือเรื่องที่เห็น ๆ อยู่ว่าเป็นไปไม่ได้ ก็ยังอาจสั่นคลอนได้ด้วยกระแสข่าว

ดูเอาจากเรื่องนี้เถิด ขนาดความเชื่อถือของแม่ที่มีต่อลูกที่ประพฤติตัวดีมาตลอดชีวิต ยังสั่นคลอนได้ด้วยการพูดซ้ำ ๆ ของคน 3 คน แล้วถ้าหากกระแสข่าวที่เกิดจากแหล่งข่าวเดียวกันที่เป็นเท็จ แต่ออกผ่านสื่อมวลชนหลากหลายสาขาซ้ำ ๆ กัน เราเสพข่าวนั้นแล้วจะเข้าใจผิดหลงเชื่อคล้อยตามหรือไม่

ดังนั้น ขอให้ดูคนที่การกระทำ คุณธรรมที่เขาแสดงออกมาชั่วชีวิต ซึ่งเชื่อถือได้มากกว่ากระแสข่าวที่พูดต่อ ๆ กันมา ยึดหลักว่า "บัณฑิตย่อมใคร่ครวญอย่างรอบคอบโดยเหตุและผล จนชัดเจนดีแล้วจึงเชื่อ"

คน
ขาย
เนื้อ

คนขายเนื้อ

ที่แคว้นฉีมีชายขายเนื้อคนหนึ่ง เปิดร้านขายเนื้อเล็ก ๆ ซึ่งมีกิจการค้าไม่เลวทีเดียว เขาจัดเป็นคนธรรมดาสามัญที่สุดคนหนึ่ง แต่มีความเข้าใจชีวิตดีทีเดียว มีความพอใจในอาชีพและความเป็นอยู่ของตนเอง ไม่คิดฟุ้งซ่านสร้างวิมานในอากาศ

มีวันหนึ่ง กษัตริย์แคว้นฉีส่งอำมาตย์คนหนึ่งมาที่บ้านของคนขายเนื้อนั้น อำมาตย์คนนั้นบอกกับเขาว่า...

"องค์กษัตริย์มีพระราชประสงค์จะยกพระราชธิดาให้ท่าน ถ้าท่านตอบรับ ไม่เพียงแต่จะได้รับสินสอดเงินทองมากมายมหาศาล ยังสามารถรับราชการเป็นขุนนางผู้ใหญ่ด้วย นี่เป็นโอกาสที่ยากจะพบพานในรอบพันปี ข้าพเจ้าคิดว่าท่านคงไม่ปฏิเสธกระมัง"

ชายขายเนื้อตอบไปว่า

"ข้าพเจ้ารู้สึกสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณขององค์กษัตริย์เป็นอย่างยิ่ง แต่ข้าพเจ้าไม่อาจรับเรื่องนี้ไว้ได้ เพราะข้าพเจ้าเป็นโรคชนิดหนึ่งซึ่งไม่มีทางรักษาหาย ขอให้ท่านช่วยกราบขอพระราชทานอภัยโทษ และกราบบังคมทูลถึงความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณเป็นล้นพ้นของข้าพเจ้าด้วย"

หลังจากอำมาตย์คนนั้นกลับไปแล้ว เพื่อนบ้านและมิตรสหายของคนขายเนื้อต่างรุมกันตำหนิเขา ว่าเขาไม่ควรปล่อยให้โอกาสดีเช่นนี้หลุดมือไป

คนขายเนื้อชี้แจงว่า

"พวกท่านคิดว่านี่เป็นโอกาสดีหรือ ตัวฉันกลับไม่คิดเช่นนั้น ในใต้ฟ้าไหนเลยจะมีเรื่องราวที่สะดวกง่ายดายอย่างนี้ แคว้นฉีมีชายหนุ่มที่หล่อเหลาคมคายสติปัญญาดีอยู่มากมาย แต่องค์กษัตริย์ไม่ยกพระราชธิดาให้คนอื่น กลับประจวบเหมาะมาพอใจตัวฉัน ถ้าไม่ใช่เพราะพระราชธิดามีรูปร่างหน้าตาอัปลักษณ์อย่างยิ่ง ก็แสดงว่าต้องมี

ข้อบกพร่องอะไรที่ร้ายแรงอยู่อย่างแน่นอน ถึงแม้ฉันเป็นเพียงคนขายเนื้อคนหนึ่ง ก็ไม่อาจที่จะแต่งงานกับหญิงที่ตนไม่ชอบเลย เพียงเพื่อทรัพย์สินเงินทอง"

ทุกคนแม้จะรู้สึกว่าคำพูดของเขามีเหตุผลอยู่บ้าง แต่ก็ยังไม่รู้สึกคล้อยตามไปเสียทั้งหมด มีคนหนึ่งถามเขาว่า

"แกไปเอาความคิดแบบนี้มาจากไหน"

คนขายเนื้อตอบว่า

"ฉันเป็นคนขายเนื้อ เรื่องอะไรอื่นฉันไม่ค่อยรู้มากนัก แต่ถ้าเรื่องการขายเนื้อละก็ ฉันคือผู้เชี่ยวชาญ เนื้อที่สดใหม่ แม้ราคาจะแพงขึ้นสักเล็กน้อย ผู้คนก็รุมกันซื้อ แต่ถ้าเป็นเนื้อเก่าที่เริ่มส่งกลิ่น แม้จะขายราคาถูก แล้วยังแถมกระดูกติดมันให้อีก ก็ไม่มีใครต้องการ"

ท่านสาธุชนทั้งหลาย...

คนจำนวนมากในโลกชอบคิดเข้าข้างตนเอง เวลาจะรักใครชอบใคร บางทีก็รู้ทั้งรู้ว่าคน ๆ นั้นเป็นคนไม่ดี ชอบยุ่งอบายมุขเจ้าชู้ เป็นต้น แต่ก็ปลอบใจตนเองว่า เขาอาจจะไม่ดีกับคนอื่น แต่เราเป็นบุคคลพิเศษ เขาต้องดีกับเราแน่ ๆ เลย เสร็จแล้วก็ต้องมานั่งน้ำตาตกในในภายหลัง หรือบางครั้งเวลามีคนเอาทรัพย์เอาความโลภมาล่อ ทั้ง ๆ ที่รู้ว่าสิ่งที่เขาพูดดูไม่ค่อยสมเหตุสมผล น่าสงสัย แต่ก็คิดเข้า

ข้างตัวเองว่า คงเป็นโชคของเรา รีบคว้าเอาไว้ก่อนดีกว่า แล้วก็มีเรื่องเดือดร้อนเสียหายตามมาภายหลัง ความจริงแล้ว การคิดเข้าข้างตัวเองอย่างนี้ คือการยอมแพ้ต่ออำนาจกิเลส ความโลภ ความหลงในตัวนั่นเองแล้วหาเหตุผลมาบอกกับตัวเองเพื่อจะทำตามความอยากของตัว

ถ้าเพียงแต่เราฝึกให้ตนเองเป็นคนรู้จักพอ คิดอะไรให้สุขุมรอบคอบ ดูเหตุ ดูผล ดูทั้งได้ทั้งเสียให้รัดกุม ไม่โลภ ไม่หวังลาภลอย เราจะขจัดเรื่องเดือดร้อนออกจากชีวิตไปได้มากทีเดียว และจะดำเนินชีวิตไปด้วยความสุขตามอัตภาพของตน

ตุฏฺฐี สุขา ยา อิตรีตเรน
พอใจตามมี ยินดีตามที่ได้ นำสุขมาให้
(ธรรมบท 25/49)

๑๒

หอก
กับ
ไล่

มังกรสอนใจ ๑

หอกกับโล่

มีอยู่วันหนึ่ง ช่างทำอาวุธคนหนึ่งในแคว้นฉู่ นำหอกกับโล่ไปขายในตลาด หอกและโล่ของเขาทำขึ้นอย่างประณีตงดงามมาก ฝีปากของเขาก็ไม่เลวทีเดียว ดังนั้นในไม่ช้าจึงมีผู้คนรุมล้อมดูมากมาย

เขาหยิบหอกขึ้นมา ป่าวประกาศโฆษณากับทุกคนว่า...

"หอกของฉันเป็นหอกที่คมที่สุดในแผ่นดิน ไม่มีอะไรที่มันแทงไม่ทะลุ ใครซื้อมันไว้ในครอบครองแล้วละก็ ถ้าไปล่าสัตว์ รับรองว่าจะต้องหามสัตว์กลับจนไหล่ลู่ทีเดียว หรือหากไปรบก็รับรองว่าจะต้องประสบความสำเร็จอย่างยิ่งใหญ่"

แม้ทุกคนจะสนใจที่เขาพูด แต่ก็ไม่มีใครซื้อ ดังนั้นเขาจึงวางหอกเล่มนั้นลง หยิบโล่ขึ้นมา พูดกับทุกคนว่า

"ทุกท่านดู โล่อันนี้ทำขึ้นจากหนังสัตว์ที่ดีที่สุด เป็นโล่ที่เหนียวแน่นทนทานที่สุดในใต้ฟ้า ไม่ว่าอาวุธอะไรก็ไม่สามารถแทงทะลุมันได้"

เขาเอาโล่อันนั้นส่งให้ทุกคนดูต่อ ๆ กันไป หวังว่าจะมีใครสักคนซื้อ ขณะที่โล่อันนั้นส่งถึงมือของเด็กชายคนหนึ่ง เด็กคนนั้นพิจารณาดูโล่อันนั้นอย่างสนใจ รู้สึกชอบโล่นั้นมาก แต่ทันใดนั้นเองบนใบหน้าของเด็กก็แสดงออกถึงความฉงนสนเท่ห์ขึ้นมา หลังจากคิดอยู่ครู่หนึ่งเด็กคนนั้นก็ถามช่างทำอาวุธว่า

"ท่านเพิ่งพูดหยก ๆ ว่าหอกของท่านเป็นหอกที่คมที่สุดในแผ่นดิน ไม่มีอะไรที่มันแทงไม่ทะลุใช่ไหม"

ช่างทำอาวุธตอบว่า

"ไม่ผิดแม้แต่น้อย จะให้ฉันส่งหอกให้เธอชมไหม"

เด็กคนนั้นถามต่อว่า

"แต่ท่านก็บอกอีกว่าโล่ของท่านเหนียวแน่นทนทานที่สุดในใต้ฟ้า ไม่มีอะไรสามารถแทงทะลุมันได้ ใช่ไหม"

ช่างทำอาวุธตอบว่า "เออ..."

เด็กถามต่อด้วยสีหน้าที่แสดงความสงสัยว่า

"ผมหมายความว่า ถ้าใช้หอกของท่านแทงโล่ของท่าน ผลลัพธ์จะเป็นอย่างไร"

ผู้คนที่รุมล้อมอยู่ฟังแล้วต่างก็หัวเราะกันอย่างครื้นเครง ช่างทำอาวุธคนนั้นอายจนหน้าแดงหูแดง พูดอะไรไม่ออกแม้แต่คำเดียว

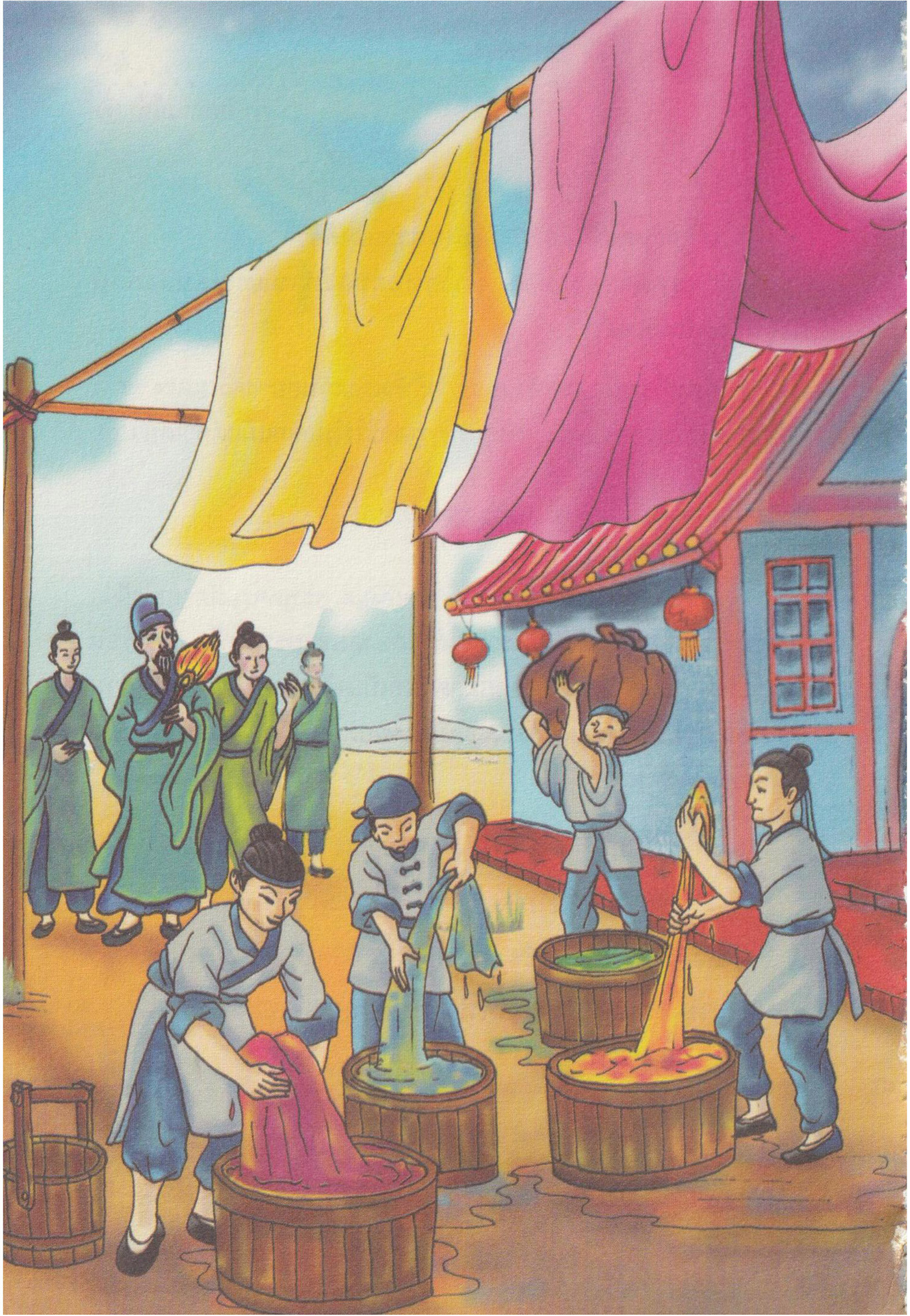
ท่านสาธุชนทั้งหลาย...

เราอย่าเป็นคนขี้โอ่ ชอบโอ้อวดกันนะ จะพูดจะแสดงอะไรก็ว่าไปตามเนื้อผ้า อย่าใส่สีตีไข่ เราจะได้ไม่ต้องอับอายขายหน้า เดือดร้อนในภายหลัง และขอให้แสดงออกมาตามที่เป็นจริง โดยแฝงไว้ด้วยความอ่อนน้อมถ่อมตน เราจะได้รับความเคารพยกย่องเกรงใจจากบุคคลอื่นและอยู่อย่างเป็นสุข

กุหา ถทฺธา ลปา สิงฺคี อุนฺนฬา จาสมาหิตา
น เต ธมฺเม วิรูหนฺติ สมฺมาสมฺพุทฺธเทสิเต

คนหลอกลวง เย่อหยิ่ง เพ้อเจ้อ ขี้โอ่ อวดดี และไม่ตั้งมั่น
ย่อมไม่งอกงามในธรรมที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดงแล้ว

(องฺ. จตุกฺก. 21/36)

ม่อจื้อดูการย้อมผ้า

ม่อจื้อเป็นนักปราชญ์คนหนึ่ง ในสมัยสงคราม 7 แคว้นของจีน มีอยู่คราวหนึ่ง เขาพาลูกศิษย์เดินผ่านโรงงานย้อมผ้าแห่งหนึ่ง และก็หยุดยืนดูการย้อมผ้าอยู่หน้าประตูโรงงาน

พวกเขาเห็นคนงานนำเอาผ้าไหมที่ขาวราวปุยหิมะจำนวนมากแช่ลงในถังย้อมทีละมัด ๆ ชั่วครู่เดียวผ้าไหมเหล่านั้นก็ย้อมติดเป็นสีต่าง ๆ ที่ใส่ลงในถังย้อมสีน้ำเงินก็กลายเป็นสีน้ำเงิน ที่ใส่ลงในถังย้อมสีเหลืองก็ถูกย้อมกลายเป็นสีเหลือง

ม่อจื้อดูคนงานเหล่านั้นย้อมผ้าอยู่อย่างเงียบ ๆ ไม่พูดอะไรแม้แต่คำเดียว แต่บนใบหน้ากลับแสดงความรู้สึกอย่างมากมาย และแล้วเขาก็ถอนหายใจยาว พูดรำพึงกับตัวเองว่า "ช่างเป็นหม้อย้อมอันร้ายกาจอะไรเช่นนี้"

ลูกศิษย์ถามม่อจื้อว่า

"อาจารย์ ท่านอาจารย์พูดอย่างนี้มีความหมายอย่างไรหรือครับ"

ม่อจื้อตอบว่า

"พวกเธอดูผ้าไหมที่ขาวบริสุทธิ์เหล่านั้น พอใส่ลงในหม้อย้อม ก็เปลี่ยนสีไปทันที ที่อยู่ในถังสีเหลืองก็กลายเป็นสีเหลือง ที่อยู่ในถังสีดำก็กลายเป็นสีดำ ไม่อาจฟื้นคืนสู่สภาพเดิมได้อีก คนเราก็เช่นเดียวกัน เด็กเล็กทั้งหลายต่างบริสุทธิ์ไร้เดียงสา เหมือนผ้าไหมที่ขาวราวหิมะ แต่พอเข้าสู่สังคม สัมผัสกับบุคคลอื่นตั้งแต่ในครอบครัวจนถึงสังคมภายนอก ก็จะรับอิทธิพลจากคนรอบข้างได้อย่างง่ายดาย ที่อยู่กับคนดีก็กลายเป็นคนดี ที่อยู่กับคนเลวก็กลายเป็นคนเลวไปด้วยอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมที่มีต่อคนเราช่างมากจริง ๆ"

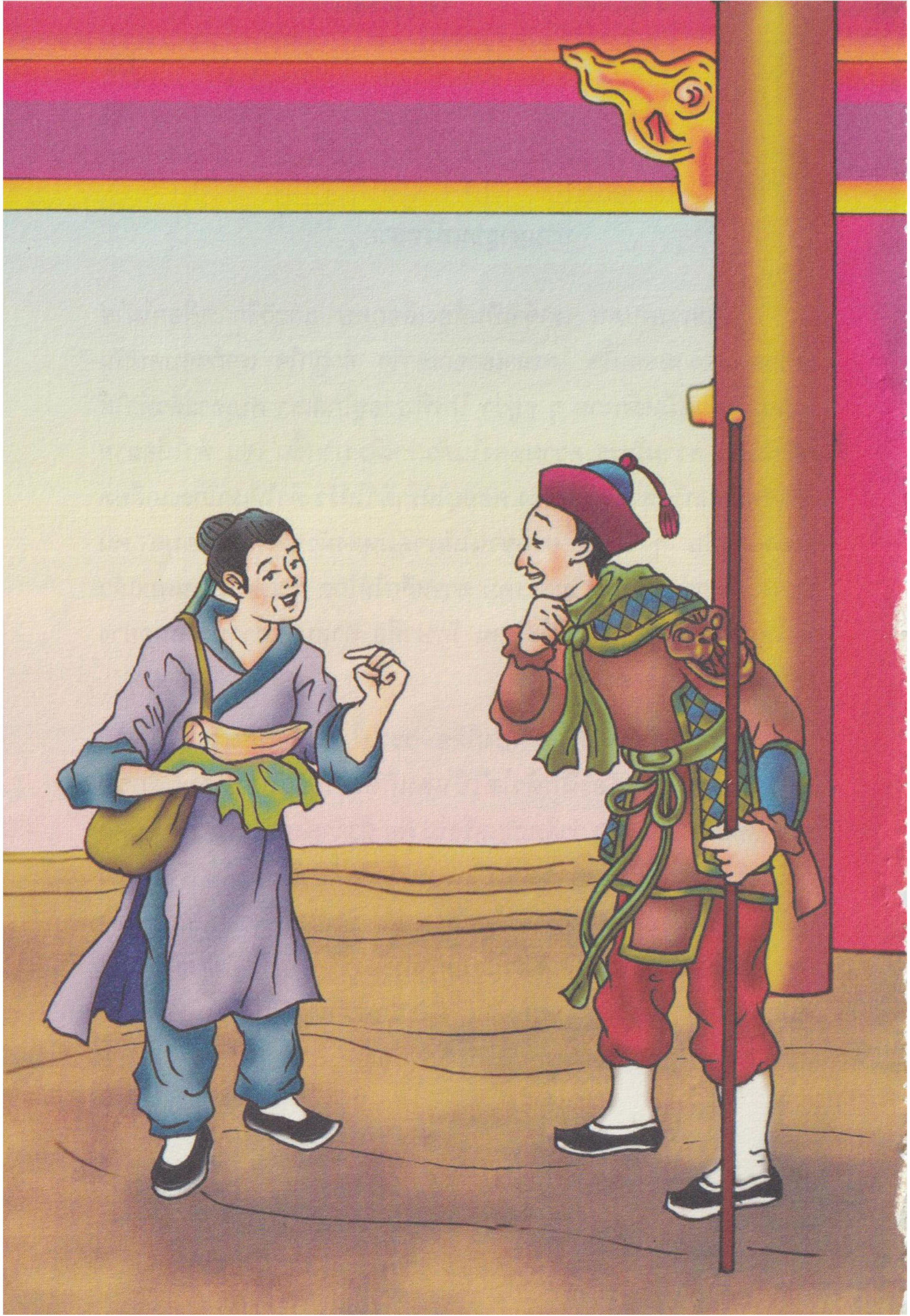
ลูกศิษย์ของม่อจื้อบอกว่า

"ท่านอาจารย์พูดถูกจริง ๆ ยุวชนคนหนุ่มสาวทั้งหลายควรจะต้องมีความสุขุมรอบคอบระมัดระวังในการคบหาสมาคมให้มาก ๆ "

ท่านสาธุชนทั้งหลาย...

ในการคบคน เราจำเป็นต้องเลือกคบ และวิธีการเลือกไม่ใช่เลือกตามความชอบใจ ใครมาเอาอกเอาใจ ทำถูกใจ เราก็ชอบคนนั้นคบคนนั้น แต่มีหลักง่าย ๆ อยู่ว่า ใครที่เราอยู่ใกล้เขา คบเขาแล้วทำให้ความโลภ ความโกรธ ความหลงในตัวเราเพิ่มมากขึ้น เช่น ทำให้อยากได้ทรัพย์มากในทางไม่ถูกต้อง คอยยุให้รำตำให้รั่ว ทำให้เราโกรธเกลียดระแวงคนอื่น ๆ หรือคอยชักชวนให้เราลุ่มหลงมัวเมาในอบายมุข คนอย่างนี้เรียกว่าคนพาล ไม่ควรคบ ควรหลีกให้ไกล ๆ แต่คนไหนคบแล้วทำให้เราอยากทำความดี ให้ทาน รักษาศีล ทำสมาธิภาวนา คนอย่างนี้เรียกว่าบัณฑิต ควรคบ

และที่ต้องระวังอย่างยิ่งก็คือ ระวังไม่ให้ตัวของเราเองกลายเป็นคนพาล เราต้องฝึกตัวให้เป็นคนคิดเป็น (มีโยนิโสมนสิการ) ตรวจสอบตัวเองง่าย ๆ ว่าคิดเป็นหรือไม่ คือ ถ้ากำลังอยากได้อะไร ยิ่งคิดยิ่งโลภยิ่งอยากได้ หรือกำลังโกรธใคร พอยิ่งคิดก็ยิ่งโกรธแค้น กำลังหลงยิ่งคิดยิ่งหลงมัวเมา แสดงว่าคิดไม่เป็น คนคิดเป็นยิ่งคิดความโลภก็ลดลง ความโกรธคลายสบายใจ ความลุ่มหลงมัวเมาก็เบาบาง ยิ่งคิดก็ยิ่งมีใจที่ปลอดโปร่ง ใครรู้จักเลือกคบคน และฝึกตัวเองให้คิดเป็น ชีวิตจะมีความสุข เจริญรุ่งเรืองทั้งภพนี้ตลอดภพหน้า

พรานป่า
กับนายประตู

กาลครั้งหนึ่ง มีพรานป่าสองพ่อลูก อาศัยอยู่ในป่าใหญ่แห่งหนึ่ง กลางวันพ่อก็ออกไปล่าสัตว์ ส่วนลูกก็อยู่ดูแลบ้าน หุงหาอาหารไว้คอยท่า อยู่กันมาด้วยความสุข วันหนึ่งพ่อออกไปล่าสัตว์บังเอิญถูกงูเห่ากัด พยายามฝืนความเจ็บปวด ลากสังขารกลับมาบ้าน และสั่งเสียลูกชายไว้ก่อนตายว่า ให้นำของดีประจำตระกูลคือนอแรดอันสวยงามไปกราบพระราชา เพื่อขอฝากถวายตัวให้พระองค์ชุบเลี้ยงต่อไป

หลังจากเผาศพพ่อเรียบร้อยแล้ว ลูกชายก็นำนอแรดเดินทางไปที่วังของพระราชา พบนายประตูชั้นนอกของพระราชวัง อ้อนวอนนายประตูวังให้พาไปเข้าเฝ้าพระราชา นายประตูเห็นนอแรดงดงามเช่นนั้น คิดว่าหนุ่มน้อยคนนี้ คงได้รับพระราชทานรางวัลจากพระราชาจำนวนมาก จึงเกิดความโลภ บอกชายหนุ่มว่า จะพาเข้าไปก็ได้แต่เมื่อได้รับพระราชทานรางวัลแล้วต้องแบ่งให้ตนครึ่งหนึ่ง ชายหนุ่มก็ตอบตกลง นายประตูวังชั้นนอกจึงพาชายหนุ่มเข้าไปส่งที่ประตูวังชั้นใน

นายประตูวังชั้นใน เมื่อทราบเรื่องราวก็เกิดความโลภเช่นกัน จึงบอกชายหนุ่มว่า จะพาเข้าเฝ้าต่อเมื่อชายหนุ่มรับปากว่าจะแบ่งรางวัลให้ครึ่งหนึ่ง ชายหนุ่มก็ตอบตกลงอีก นายประตูวังชั้นในจึงพาชายหนุ่มเข้าเฝ้าพระราชา

เมื่อพระราชาทอดพระเนตรเห็นนอแรดนั้นแล้ว มีความพอพระทัยมาก ถามชายหนุ่มว่าต้องการรางวัลอะไร ชายหนุ่มทูลตอบว่าขอพระองค์โปรดพระราชทานรางวัล 2 ประการ คือ

1. ขอให้พระองค์รับตนไว้เป็นข้าทูลละอองธุลีพระบาทตลอดไป
2. ขอให้พระองค์พระราชทานรางวัล โดยการโบยหลังตน 100 ที

พระราชาแปลกใจมาก ถามว่าทำไมเจ้าถึงต้องการรางวัลโง่ ๆ อย่างนั้น ทำให้ตนเจ็บตัวเปล่า

ชายหนุ่มจึงทูลเล่าความจริงให้ฟัง ว่าไม่ได้ต้องการรับการเฆี่ยนตีเอง แต่ขอเพื่อแบ่งให้นายประตูทั้งสองคน คนละครึ่ง

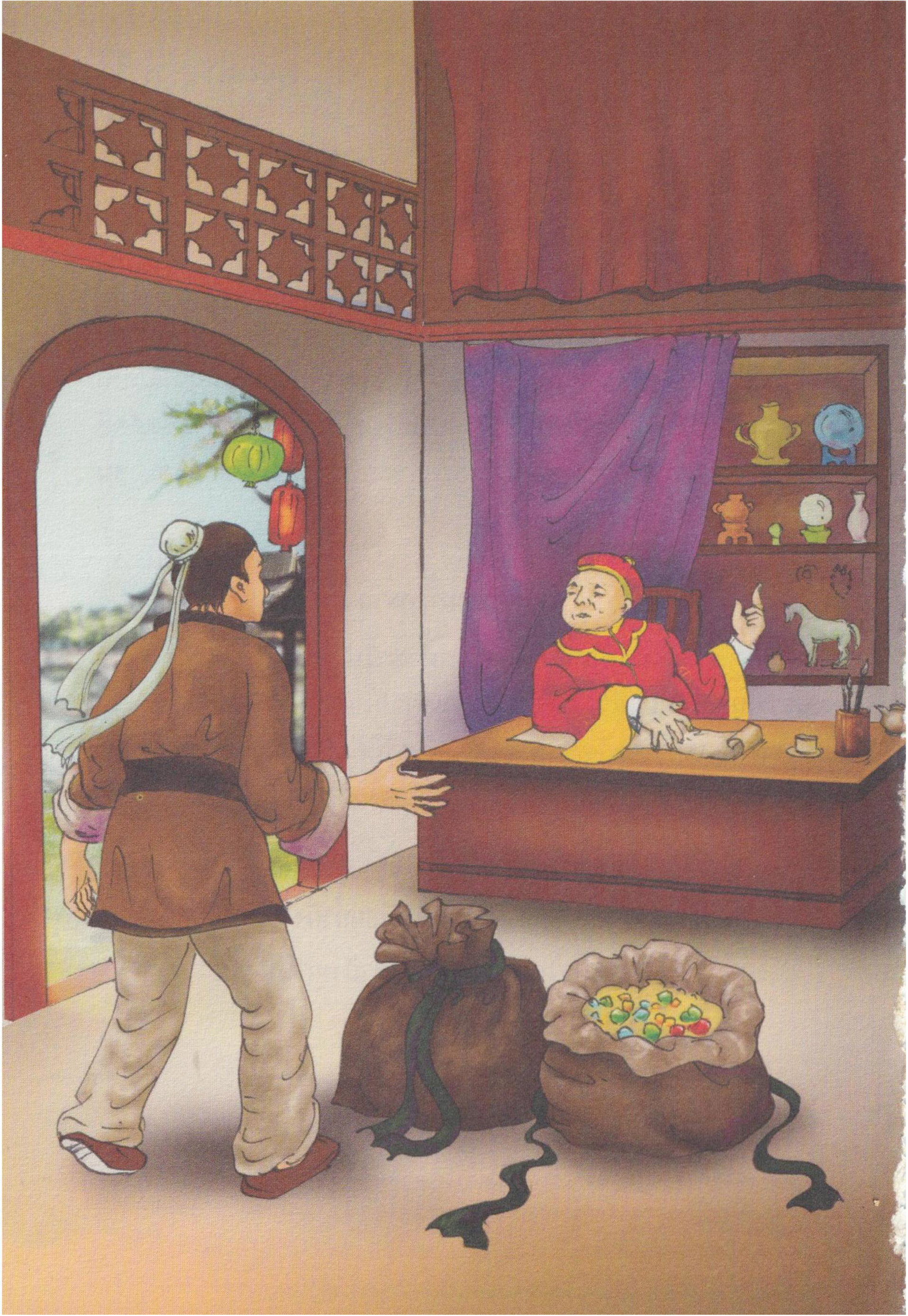
เมื่อทรงทราบแล้วพระราชาทรงพิโรธมาก สั่งให้ทหารนำตัวนายประตูทั้งสองไปเฆี่ยนคนละ 50 ที และแต่งตั้งชายหนุ่มนั้นเป็นมหาดเล็กประจำพระองค์ ชายหนุ่มนั้นรับราชการด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ขยันหมั่นเพียร ภายหลังก็ได้รับการเลื่อนตำแหน่งเป็นลำดับ จนได้เป็นขุนวังของพระนคร

ท่านสาธุชนทั้งหลาย...

ความโลภนี้ไม่ดีเลย จะนำตัวเราไปสู่หนทางเสื่อม หากเราปรารถนาทรัพย์แล้ว ก็ต้องเร่งขวนขวายในการประกอบกิจการงานจึงจะควร อย่าได้หวังรวยทางลัด ทรัพย์ที่ได้มาโดยมิชอบ จะนำทุกข์ในบั้นปลายมาให้เสมอ

“ตลอดระยะเวลา ที่บาปยังไม่ให้ผล
คนพาลสำคัญบาปเหมือนน้ำผึ้ง
บาปส่งผลเมื่อใด คนพาลย่อมเข้าถึงทุกข์เมื่อนั้น”

(ขุ. ธ. 25/15/24)

ชาวนาขายก้อนหิน

มีชาวนาคนหนึ่ง อาศัยอยู่ที่เชิงเขาสูงเสียดฟ้า เต็มไปด้วยหน้าผาสูงชัน ไม่เคยมีใครขึ้นไปถึงยอดเขาได้ อยู่มาวันหนึ่ง ขณะที่ชาวนาคนนั้นกำลังตัดฟืนอยู่ที่หลังเขา เขาได้พบทางเล็ก ๆ สายหนึ่งโดยบังเอิญ ด้วยความสนใจเขาจึงได้เลาะเลียบไปตามทางนั้น ซึ่งคดเคี้ยวไปมาค่อย ๆ ปีนขึ้นไปอยู่นานมาก ในที่สุดก็ถึงยอดเขา

ค า ด ไ ม่ ถึ ง...

...บนยอดเขากลับเป็นที่ราบ โล่ง ทุ่งหญ้าเขียวขจี มีดอกไม้ป่าที่ไม่รู้จักชื่อบานสะพรั่งอยู่เต็มไปหมด บรรยากาศสงบสงัดและทัศนียภาพ

งดงามยิ่งนัก เขาเดินต่อไปได้อีกครู่หนึ่งก็พบสระน้ำแห่งหนึ่ง น้ำใสมาก สามารถมองเห็นปลาว่ายไปมาได้อย่างชัดเจน ที่ริมสระมีหินจำนวนมากส่งประกายระยิบระยับ มีสีสันต่าง ๆ งดงาม ชาวนาคนนั้นเคยได้ยินคนเล่าถึงอัญมณี แต่ไม่เคยเห็นมาก่อน ไม่รู้ว่าจริง ๆ แล้วเพชรนิลจินดาต่าง ๆ มีลักษณะอย่างไร เขาคาดคะเนว่า หินที่งดงามเหล่านี้คงจะเป็นอัญมณีเป็นแน่ ในที่สุดก็เลือกเอาหินที่สวยที่สุดก้อนหนึ่งนำกลับบ้าน

วันรุ่งขึ้น เขาเข้าไปในเมือง หาจนเจอร้านอัญมณีแห่งหนึ่ง ได้นำหินก้อนนั้นให้เจ้าของร้านดู เจ้าของร้านอัญมณีรับหินก้อนนั้นไปพินิจพิจารณาดูอย่างละเอียด แล้วบอกเขาว่า

"นี่เป็นอัญมณีที่ล้ำค่าหายากชนิดหนึ่ง แกขายให้ฉันก็แล้วกัน ฉันให้ราคา 1 หมื่นเหรียญ"

ชาวนาได้ยินคำพูดนั้นแล้ว รู้สึกดีใจมาก แต่แสดงท่าทางทำเป็นเฉย ๆ ไม่ตื่นเต้น ตอบไปว่า

"ตอนนี้ฉันยังไม่อาจตัดสินใจได้ว่าจะขายหรือไม่ พรุ่งนี้เราค่อยคุยกันอีกทีก็แล้วกัน"

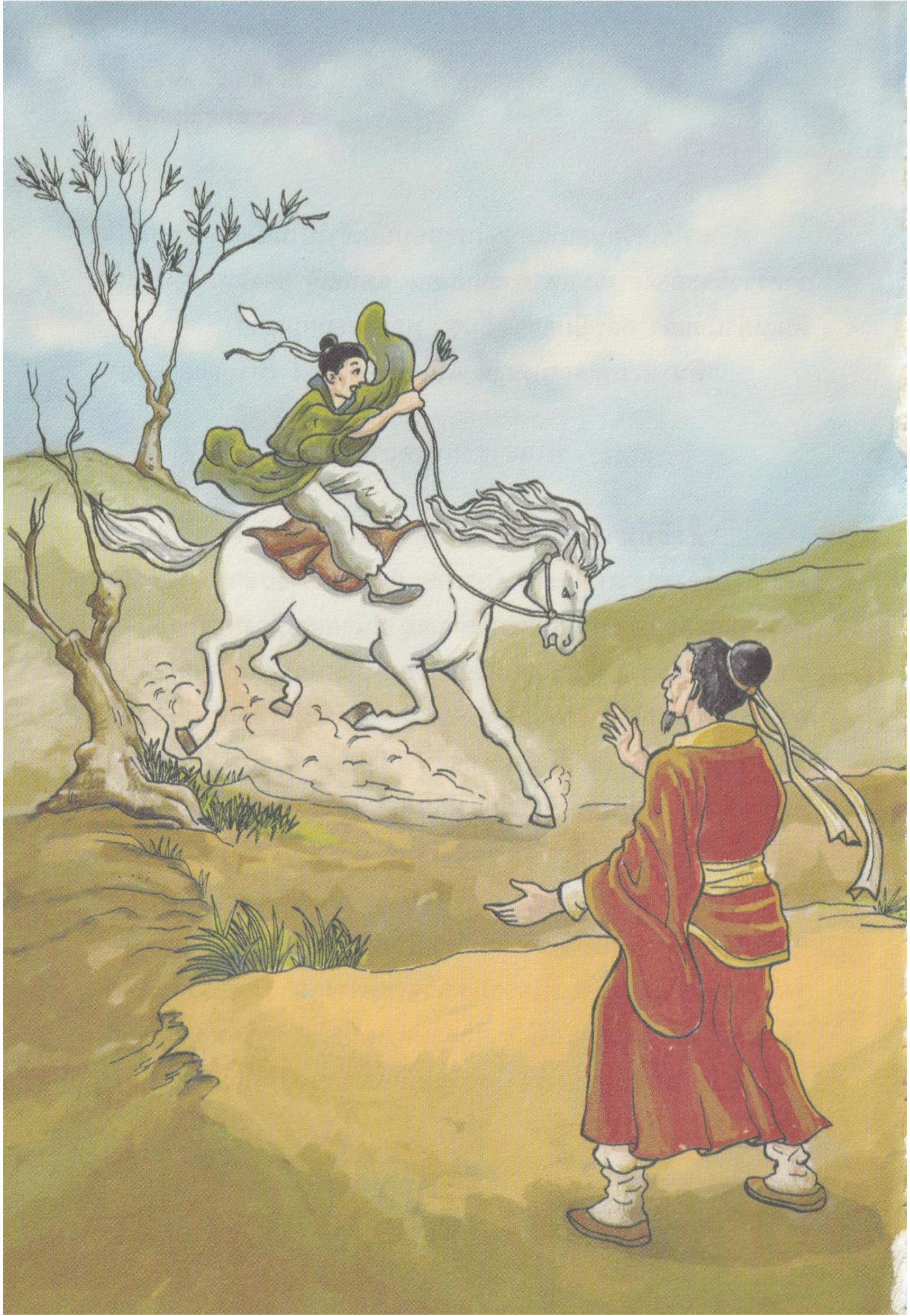
พอชาวนานั้นกลับถึงบ้าน ก็รีบระดมทุกคนในครอบครัว ขึ้นเขาไปขนก้อนหินหลากสีเหล่านั้นลงมา ช่วยกันขนตลอดวัน ขนหินเหล่านั้นได้มา 2 กระสอบใหญ่

เขาใช้เกวียนขนหิน 2 กระสอบนั้นเข้าไปในเมือง กระหยิ่มใจว่าคราวนี้จะต้องร่ำรวยมหาศาลแน่นอน แต่พอเจ้าของร้านอัญมณีเห็นหินเหล่านั้นแล้ว กลับยิ้มอย่างเย็นชา พลางบอกกับเขาว่า

"หิน 2 กระสอบใหญ่นี้ ฉันให้ราคาแก 1 เหรียญเอาไหม"

ท่านสาธุชนทั้งหลาย...

"สิ่งดีที่มากเกินก็อาจทำให้ดูด้อยค่า" โดยทั่วไปคนเราตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ ด้วยองค์ประกอบสำคัญ 2 ประการ คือ ด้วยเหตุผลและด้วยอารมณ์ และคนจำนวนไม่น้อยเลยที่องค์ประกอบด้านอารมณ์ความพอใจ มีอิทธิพลเหนือกว่าองค์ประกอบด้านเหตุผล เหมือนอาหารแม้มีสารอาหารครบถ้วนบริบูรณ์ แต่ถ้าไม่อร่อยก็ไม่ค่อยมีใครอยากรับประทาน ตรงกันข้าม อาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการเพียงพอประมาณ แต่มีรสชาติอร่อย ผู้คนกลับนิยมชมชอบ เมื่อเราทราบอย่างนี้แล้ว ในการติดต่อสัมพันธ์กับคนทั้งหลาย เราจึงต้องคำนึงถึงอารมณ์ของอีกฝ่ายหนึ่งให้มาก ๆ ด้วย จะคิดแต่เพียงว่าเราถูก เรามีเหตุผลเพียงเท่านั้นไม่ได้ ต้องมีศิลปะในการนำเสนอ รู้จังหวะจะโคน รู้กาลเทศะ เราจะประสบความสำเร็จในการงาน บางครั้งเรื่องดี ๆ แต่เสนอมากไป พูดมากไป อาจถูกแปลเจตนาผิด หวังดีเลยกลายเป็นร้าย หรือถูกมองเป็นของไร้ค่าไปได้ เหมือนชายชาวนาในเรื่องนี้เป็นต้น

มังกรสอนใจ 13

ผู้เฒ่าซ่าย เสียม้า

ผู้เฒ่าซ่าย เป็นคนที่เข้าใจโลกและชีวิตดีมากคนหนึ่ง เขามีความเห็นว่า เรื่องราวบนโลกนี้ไม่มีอะไรที่เป็นโชคดีโดยเด็ดขาด และก็ไม่มีอะไรที่เป็นโชคร้ายโดยสิ้นเชิง ทุกอย่างจะต้องมองทั้งสองด้านเสมอ ดังนั้น เมื่อเขาพบกับเคราะห์ร้ายก็ไม่โศกเศร้า เมื่อพบกับโชคดีก็ไม่ดีอกดีใจจนเกินไป มีท่าทีต่อเรื่องต่าง ๆ ที่ตนประสบพบด้วยความสงบนิ่ง

มีอยู่วันหนึ่ง ม้าตัวหนึ่งของเขาวิ่งหายไป เพื่อนฝูงของเขาเมื่อรู้ข่าวต่างก็พากันมาเยี่ยมปลอบใจเขา แต่ผู้เฒ่าซ่ายกลับตอบว่า

"ขอบคุณทุกท่านที่มีน้ำใจ แต่ทว่าข้าพเจ้ากลับไม่รู้สึกเสียใจด้วยเรื่องนี้ เสียม้าไปแล้ว ไม่แน่อาจเป็นเรื่องดีเรื่องหนึ่งก็ได้"

ผ่านไปไม่กี่วัน เจ้าม้าตัวนั้นได้กลับมาเองและยังพาม้าพันธุ์ดีอันล้ำค่ามาด้วยอีก 1 ตัว เพื่อนฝูงเมื่อทราบข่าวต่างพากันมาแสดงความยินดี แต่เขาพูดว่า

"ไม่มีอะไรที่มีคุณค่าจนจำเป็นต้องแสดงความยินดี ได้ม้ามาอีกตัว ไม่แน่อาจเป็นคราวเคราะห์อย่างหนึ่งก็ได้"

ลูกชายของผู้เฒ่าซ่ายชอบม้าพันธุ์ดีตัวนั้นมาก มักขี่ออกไปเที่ยวเล่นเสมอ ม้าตัวนั้นก็วิ่งเร็วมาก มีอยู่คราวหนึ่งลูกชายของผู้เฒ่าซ่ายตกจากหลังม้าจนขาพิการข้างหนึ่ง เพื่อนฝูงของผู้เฒ่าซ่ายทราบข่าวนี้ ต่างก็พากันมาแสดงความเสียใจกับเขา ผู้เฒ่าซ่ายกลับพูดตอบเพื่อน ๆ ด้วยท่าทีสงบเยือกเย็นอย่างยิ่งว่า

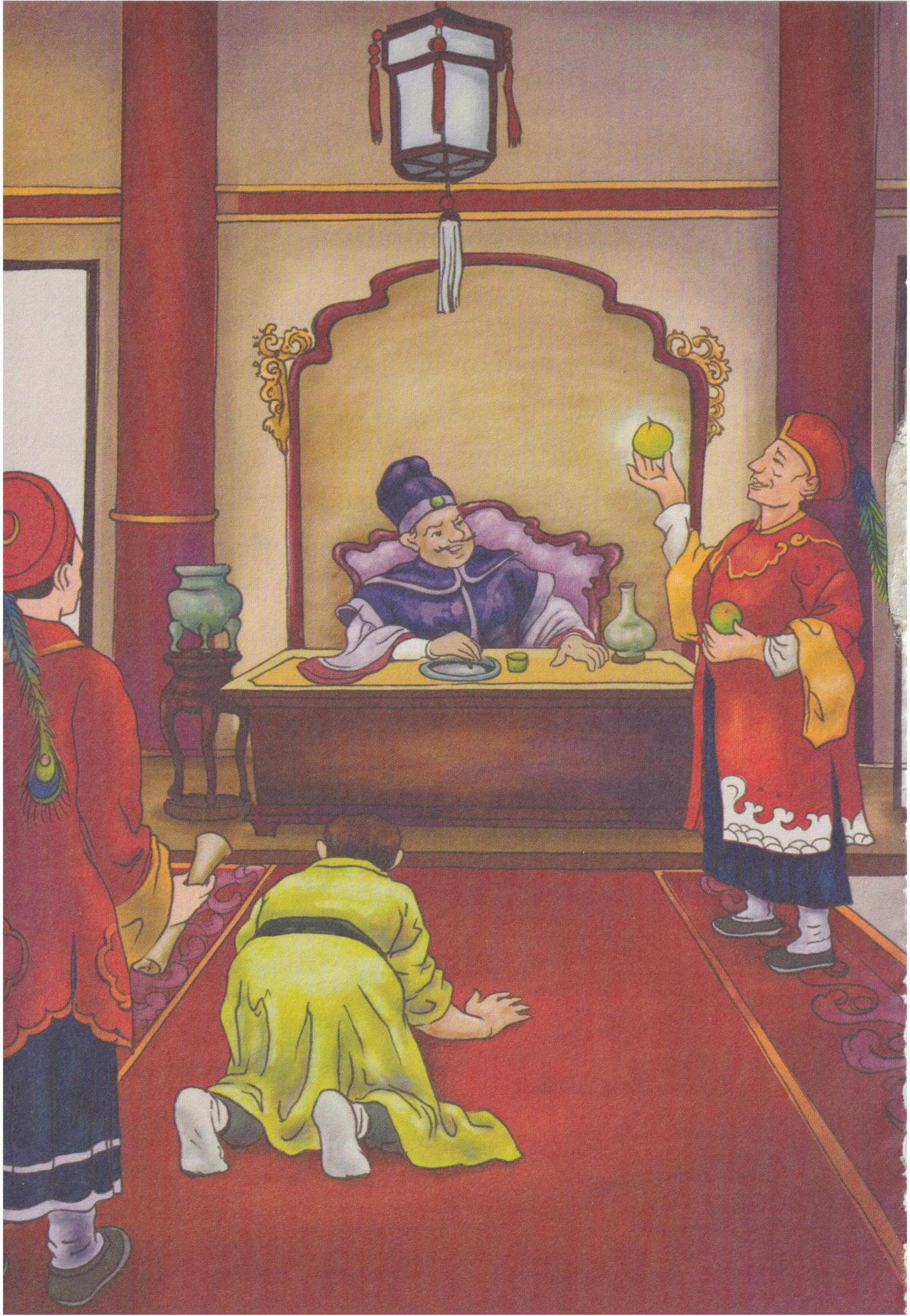
"ขาพิการไปข้างหนึ่ง ถึงที่สุดแล้วเป็นเรื่องเคราะห์ร้ายหรือโชคดี ยังตัดสินได้ยาก"

ต่อมาภายหลังไม่นาน เกิดสงครามระหว่างประเทศจีนกับชนเผ่าหู ชายฉกรรจ์ทั้งประเทศต่างก็ถูกเกณฑ์ไปเป็นทหารปกป้องประเทศ สงครามคราวนั้นรบกันอย่างดุเดือดติดพันยาวนาน คนหนุ่มจำนวนมากได้ตายในสนามรบ แต่ลูกชายของผู้เฒ่าซ่าย เนื่องจากขาพิการจึงไม่ต้องไปเป็นทหาร พำนักอยู่ในบ้านดำเนินชีวิตอย่างสงบสุข

ท่านสาธุชนทั้งหลาย...

สรรพสิ่งในโลกล้วนไม่เที่ยงมีขึ้นมีลงอยู่ตลอดเวลา มีลาภ เสื่อมลาภ มียศ เสื่อมยศ สรรเสริญ นินทา สุข ทุกข์ โลกธรรมทั้ง 8 นี้ ต่างก็หมุนเวียนเปลี่ยนไป โบราณจึงบอกว่า "เมื่อเจอเรื่องดีใจก็ให้ยิ้มเพียงมุมปากเดียว อย่าถึงกับหัวเราะฮา ๆ ไม่อย่างนั้นถึงคราวพบเรื่องเสียใจจะต้องร้องไห้โฮ ๆ" และเมื่อเราพบความยากลำบากก็ขอให้อย่าท้อถอย ถือคติว่า "ยิ่งมืดยิ่งดึก ยิ่งดึกยิ่งใกล้สว่าง" กัดฟันทำงานค่อย ๆ แก้ปัญหาไปทีละเปลาะด้วยใจที่เยือกเย็น มั่นคง ยึดมั่นความดี มีพระรัตนตรัยเป็นที่พึ่ง สุดท้ายปัญหาก็จะคลี่คลายไป เรื่องร้ายจะกลายเป็นดีในที่สุด

ภูเขาศิลาล้วนย่อมตั้งมั่น ไม่หวั่นไหวเพราะแรงลมฉันใด
ผู้ที่ทำพระนิพพานให้แจ้งแล้ว ก็ย่อมมีจิตตั้งมั่น
ไม่หวั่นไหวในโลกธรรมทั้งหลายฉันนั้น

ส้มกิ๊ก กลายเป็นส้มจี๊อ

มีอยู่คราวหนึ่ง กษัตริย์แคว้นฉีได้ส่งอัครเสนาบดีชื่อ เอี้ยนอิง ไปเยือนแคว้นฉู่ กษัตริย์แคว้นฉู่ได้ยินกิตติศัพท์ว่า เอี้ยนอิง เป็นผู้ที่มีปฏิภาณเฉียบแหลมและมีวาทะคมคายมาก จึงคิดหาโอกาส แกล้งให้เอี้ยนอิงได้รับความอับอายสักครั้ง

กษัตริย์แคว้นฉู่ได้สั่งให้จัดงานเลี้ยงต้อนรับเอี้ยนอิงขึ้นอย่าง ใหญ่โต และได้เชิญทูตจากประเทศต่าง ๆ รวมทั้งขุนนางชั้นผู้ใหญ่ จำนวนมากเข้าร่วมงานด้วย ในขณะที่ทุกคนกำลังดื่มกินพูดคุยกันอย่าง สนุกสนานนั่นเอง ราชองครักษ์ได้นำตัวโจรผู้หนึ่งเข้ามาในท้องพระโรง

กษัตริย์แคว้นฉู่พอเห็นโจรนั้น ก็แกล้งทำเป็นประหลาดใจมาก ตรัสถามด้วยเสียงอันดังว่า "เจ้านักโทษคนนี้ไปทำผิดอะไรมา"

ราชองครักษ์ทูลตอบว่า "เป็นโจรลักปล้น เพิ่งจับได้เมื่อครู่นี้เองพระเจ้าข้า"

กษัตริย์ตรัสถามอีกว่า "มันเป็นคนที่ไหน"

ราชองครักษ์ "เป็นคนแคว้นฉีพระเจ้าข้า"

"คนแคว้นฉี" กษัตริย์แคว้นฉู่ทำท่าทางเหมือนไม่อยากเชื่อ ทรงนิ่งอยู่ครู่หนึ่ง แล้วถามเอี้ยนอิงว่า "ท่านเอี้ยนอิง ประเทศของท่านคงจะมีพวกโจรลักปล้นอย่างนี้มากสินะ"

เอี้ยนอิงลุกขึ้นยืนโค้งคำนับกษัตริย์แคว้นฉู่ แล้วทูลตอบอย่างนอบน้อมว่า

"พระองค์คงจะเคยได้ยินมา มีต้นส้มกิ๊กต้นหนึ่งเจริญเติบโตอยู่ทางใต้แม่น้ำไหว ออกผลส้มกิ๊กมาทุก ๆ ปี รสชาติหวานอร่อย แต่ถ้าย้ายไปปลูกทางเหนือแม่น้ำไหวแล้ว กลับจะออกผลเป็นส้มจื๊อซึ่งทั้งขม ทั้งฝาด ลักษณะภายนอกของส้มทั้งสองชนิดนี้ แม้ดูคล้ายกัน แต่รสชาติกลับต่างกันโดยสิ้นเชิง นี่เป็นเพราะ ดิน น้ำ สิ่งแวดล้อมของต้นไม้โดยแท้

กษัตริย์แคว้นฉู่ไม่ค่อยเข้าใจวัตถุประสงค์ในการพูดยกตัวอย่างของเอี้ยนอิงนัก แต่ก็รู้สึกว่าเป็นเรื่องน่าสนใจ เอี้ยนอิงพูดต่อไปว่า

"แคว้นฉีของพวกข้าพระองค์ไม่มีโจรลักปล้น การที่คนคนนี้กลายเป็นโจรลักปล้น เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นหลังจากที่เขาได้มาอยู่แคว้นฉู่แล้ว คงเป็นเพราะว่าเขาได้รับอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อม สังคมของประเทศพระองค์แน่ ๆ เลยพระเจ้าข้า"

"นำเจ้าโจรนี้ออกไปทันที!" กษัตริย์แคว้นฉู่ตรัสสั่งราชองครักษ์ พระองค์ตั้งใจจะแกล้งทำให้เอี้ยนอิงได้อาย แต่ลงท้ายกลับทำให้ตัวเองกลืนไม่เข้าคายไม่ออก

ท่านสาธุชนทั้งหลาย...

- ไหวพริบปฏิภาณ ปัญญา สามารถแก้ไขปัญหาได้
- ปัญญา เปรียบเหมือนอาวุธ ช่วยปกป้องคุ้มครองได้ นำชัยชนะมาได้
- ปัญญา เป็นทรัพย์สินอันมีค่า
- ผู้มีปัญญา ไม่ว่าอยู่ที่ใดก็องอาจ มีสง่าราศี หมู่คณะก็สง่างามเป็นที่เกรงขามด้วย และขอให้พวกเราอย่าได้คิดกลั่นแกล้งผู้ใด ไม่ว่าจะเป็นผู้น้อยหรือผู้ใหญ่ การกลั่นแกล้งจะไม่ก่อให้เกิดผลดีใด ๆ เลย ได้แต่เพียงความรู้สึกสะใจเท่านั้น แต่จะให้โทษแก่เราทั้งในภพนี้และภพหน้า

มังกรสอนใจ 15

ปัญหาเรื่องพระอาทิตย์

เมื่อครั้งที่ขงจื้อ เดินทางท่องเที่ยวไปตามแคว้นต่าง ๆ ของจีน มีอยู่คราวหนึ่งขณะที่วิ่งรถไป ขงจื้อเห็นข้างถนนมีเด็ก 2 คน กำลังถกเถียงกันอยู่ ขณะนั้นขงจื้อนั่งบนรถ ห่างจากเด็กพอสมควร ได้ยินไม่ชัดว่าเด็กเถียงกันเรื่องอะไร แต่เห็นว่าเด็กทั้งสองคนเถียงกันอย่างหน้าดำหน้าแดง เสียงที่พูดยิ่งมายิ่งดัง ดูท่าทีจะลงมือลงไม้กันแล้ว ขงจื้อจึงลงจากรถ เดินไปหาเด็กทั้งสอง ตั้งใจจะช่วยไกล่เกลี่ย ถามเด็กทั้งสองว่า...

"พวกเธอกำลังเถียงกันเรื่องอะไร"

เด็กคนหนึ่งพูดว่า "คุณลุง คุณลุงคือใครครับ เรื่องที่คุณลุงรู้จะต้องมากกว่าที่พวกผมรู้แน่ ๆ ขอเชิญคุณลุงช่วยเป็นกรรมการตัดสินให้พวกผมด้วยนะครับ"

ขงจื้อตอบว่า "ฉันคือขงจื้อแห่งแคว้นหลู่ เชิญบอกฉันก่อนว่าพวกเธอกำลังถกเถียงกันเรื่องอะไร"

เด็กอีกคนหนึ่งพูดว่า "ที่แท้ คุณลุงคือขงจื้อ คุณลุงต้องสามารถตัดสินปัญหานี้ให้พวกเราได้แน่ ๆ เพราะใคร ๆ ก็รู้ว่าคุณลุงเป็นคนที่ฉลาดที่สุดในโลก"

ขงจื้อพูดว่า "รีบบอกปัญหาให้ฉันฟัง"

เด็กคนหนึ่งพูดว่า "ผมคิดว่าพระอาทิตย์ เมื่อตอนเพิ่งโผล่พ้นขอบฟ้าในเวลาเช้าอยู่ใกล้ เวลาเที่ยงอยู่ไกลจากตัวเรา"

เด็กอีกคนหนึ่งรีบพูดขึ้นทันทีว่า "ที่เขาพูดไม่ถูก ผมคิดว่าพระอาทิตย์ตอนเช้าอยู่ไกล ตอนกลางวันอยู่ใกล้คนเรา"

ขงจื้อพูดว่า "พวกเธอลองพูดเหตุผลของตัวเองมาดู"

เด็กคนแรกพูดว่า "พระอาทิตย์ตอนเพิ่งพ้นขอบฟ้าเวลาเช้าดวงกลมโต โตพอ ๆ กับล้อรถเลย แต่พอกลางวันก็เล็กลงเหลือขนาด

ราว ๆ ชามข้าวเท่านั้น สิ่งของยิ่งอยู่ไกลก็ยิ่งดูเล็ก เพราะฉะนั้นแสดงว่าพระอาทิตย์ตอนเช้าอยู่ใกล้ ตอนกลางวันอยู่ไกล”

เด็กอีกคนหนึ่งพูดว่า “ผิดโดยสิ้นเชิง ตอนเช้าพระอาทิตย์เพิ่งออกมา พวกเรารู้สึกเย็นสบาย พอถึงตอนเที่ยงก็ส่องแสงจนคนเหงื่อท่วมตัว เวลาเราอยู่ใกล้ไฟก็จะรู้สึกร้อน ถ้าอยู่ห่างออกมาก็ไม่ค่อยรู้สึก ดังนั้นผมคิดว่าพระอาทิตย์ตอนเที่ยงอยู่ใกล้”

พอเด็กสองคนพูดจบ ก็ถามขงจื้อว่า จริง ๆ แล้วความคิดของพวกตนของใครถูก

ขงจื้อดูเหมือนได้รับความลำบากจากปัญหานี้แล้ว นิ่งอึ้งไปชั่วขณะ ไม่รู้จะตอบอย่างไร และตอบเด็กไปว่า “ฉันยังไม่อาจตัดสินโดยเด็ดขาดได้ว่า ความคิดของพวกเธออันไหนถูก เพราะฉันยังไม่เคยค้นคว้าวิจัยเรื่องนี้มาก่อน”

เด็กสองคนนั้นคิดในใจว่า “ขงจื้อได้ชื่อว่าเป็นนักวิชาการที่เก่งที่สุด แต่ปัญหานี้แม้กระทั่งขงจื้อยังตอบไม่ได้ แล้วพวกเราเพิ่งมีความรู้สักเท่าไรเชียว ถึงได้ปักใจมั่นหัวชนฝาว่าความคิดของตนเองถูก ช่างเป็นเรื่องไม่สมควรจริง ๆ”

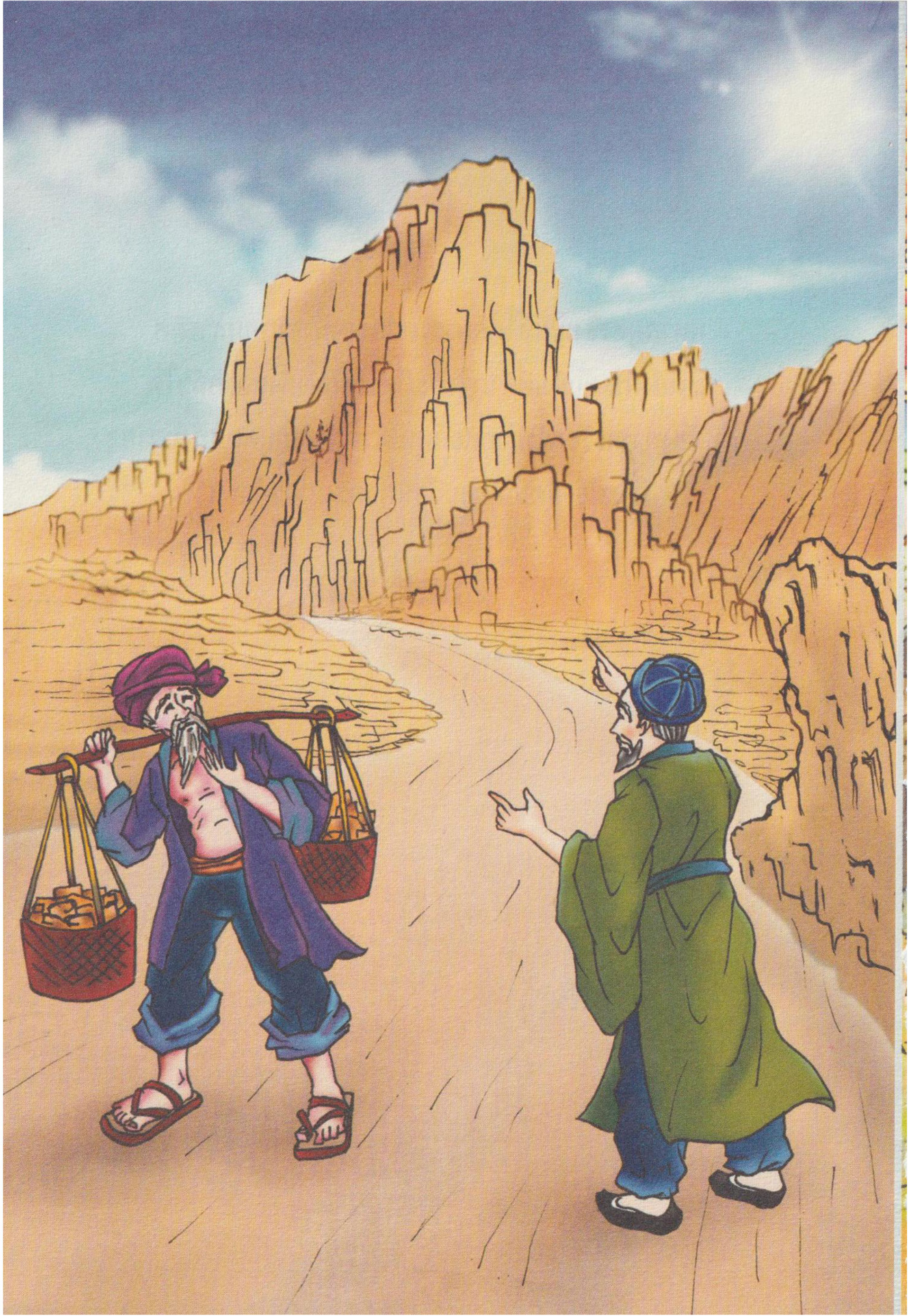
ท่านสาธุชนทั้งหลาย...

เราเคยเป็นคนดื้อปักใจมั่นเชื่อในความคิดของตนเอง จนไม่ยอมรับฟังความคิดคนอื่นบ้างไหม แก้วน้ำที่ปิดฝาอยู่ต่อให้เอาน้ำมาเทสักโอ่ง ก็คงไม่เข้าสักหยด แต่ถ้าเปิดฝาออก เทน้ำลงไปประเดี๋ยวก็เต็มเปี่ยม ถ้าเราเปิดใจให้กว้าง เราจะได้เรียนรู้อะไรต่าง ๆ มากมาย ไม่เป็นกบในกะลาครอบ และขอให้ดูตัวอย่างขงจื้อ แม้ได้รับยกย่องว่าเป็นปราชญ์ใหญ่ในยุคนั้น แต่เมื่อเจอเรื่องที่ตัวไม่รู้ ก็บอกตรง ๆ ว่าไม่รู้ ไม่มีอาการกลัวหน้าแตก แล้วตอบโมเมส่งเดชไป คนไม่รู้แล้วไม่ชี้ยังดี ที่กลัวคือคนไม่รู้แต่ชี้ แล้วชี้ผิด ๆ พาคนอื่นเข้าใจผิดตาม ๆ กันไปด้วย

ความรู้ต่าง ๆ ในโลกนี้เกิดจากการขบคิดไตร่ตรองด้วยเหตุผล ไม่ว่าจะเป็นความคิดของนักวิชาการที่เก่งเพียงใด ก็ล้วนมีโอกาสผิดพลาดทั้งสิ้น ทฤษฎีต่าง ๆ ในโลกตั้งขึ้นแล้วก็มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา เพราะเป็นความรู้ที่เกิดจากความคิด (จินตามยปัญญา) มีเพียงความรู้ของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ที่เกิดจากการทำสมาธิภาวนา (ภาวนามยปัญญา) เท่านั้นที่ถูกต้องจริงแท้ตลอดกาล ทนทานต่อการพิสูจน์ เพราะเป็นความรู้จากใจที่สงบหยุดนิ่ง สว่างไสว ปราศจากกิเลส อวิชชาที่มาห่อหุ้มใจ เป็นความรู้ที่ทำให้พ้นทุกข์ ทำให้โลกสงบเย็น เราจึงควรตั้งใจปฏิบัติธรรมเพื่อให้เข้าถึงความรู้ชนิดนี้กันเถิด

มหาสมุทรซึ่งเป็นที่ไหลมารวมกันของน้ำจากทุกสารทิศ
จะต้องมีระดับพื้นที่ต่ำกว่าพื้นที่ตรงต้นน้ำทั้งหลายฉันใด
ผู้ที่ต้องการจะรับการถ่ายทอดคุณความดีจากบุคคลทั้งหลาย
ก็จะต้องมีความอ่อนน้อมถ่อมตนก่อนฉันนั้น

๑๒

ลุงโง่ย้ายภูเขา

หน้าบ้านลุงโง่มีภูเขาใหญ่ลูกหนึ่ง ภูเขาลูกนั้นค้ำตระหง่านอยู่หน้าบ้านของเขาพอดี บ้านของลุงโง่มีคนอยู่ 30 กว่าคน ทุกครั้งที่ออกจากบ้านก็จะต้องเดินอ้อมภูเขาลูกนั้นไป ทำให้ไม่สะดวก เสียเวลามาก

ในวันนั้น ลุงโง่มีอายุได้ 90 กว่าปีแล้ว พักอยู่ในบ้านมีลูกหลานคอยปรนนิบัติ ลุงโง่ตัดสินใจว่า...

ในบั้นปลายชีวิตนี้จะขอทำสิ่งที่มีความหมายอย่างยิ่งสักเรื่องหนึ่ง คือ ย้ายภูเขาลูกนั้นไปไว้ที่อื่น และแล้วลุงโง่ก็นำทุกคนในบ้านทั้งผู้ใหญ่ทั้งเด็ก เริ่มงานการย้ายภูเขา ค่อย ๆ ขุดย้ายหินบนภูเขา ขนไปไว้

ในที่ห่างไกลออกไป แต่ว่าภูเขาลูกนั้นสูงใหญ่เกินไป กำลังของพวกเขามีขอบเขตจำกัด ดังนั้นการงานจึงคืบหน้าไปอย่างเชื่องช้า

ข้างบ้านของลุงโง่ มีเฒ่าฉลาดอยู่คนหนึ่ง รู้สึกว่าการกระทำของลุงโง่ช่างเหลวไหล ไร้สาระโดยสิ้นเชิง เขาแนะนำลุงโง่ว่า

"นี่เป็นสิ่งที่เป็นไปไม่ได้ ฉันคิดว่าพวกท่านทั้งเด็กและผู้ใหญ่เลิกความตั้งใจนี้จะดีกว่า ท่านไม่ลองคิดดู ปีนี้ท่านอายุเท่าไรแล้ว ต่อให้แม้ว่าปีนี้ท่านมีอายุเพียง 20 ปี แล้วใช้เวลาชั่วชีวิตก็ไม่สามารถย้ายภูเขาลูกนี้ไปได้แม้เพียง 1 ในหมื่น"

ลุงโง่ตอบว่า "เรื่องราวกลับไม่ได้ยุ่งยากอย่างที่ท่านคิด ถ้าหากชั่วชีวิตของฉันไม่สามารถย้ายภูเขาลูกนี้ได้สำเร็จ หลังจากฉันตายยังมีลูกหลานของฉันอีก เมื่อลูกหลานของฉันตาย ก็ยังมีลูกหลานของลูกหลานฉันอีก พวกเราทุกรุ่นสามารถทำงานนี้อย่างต่อเนื่องไปเรื่อย ๆ ภูเขาลูกนี้เป็นของตาย ยังไงก็ไม่งอกโตขึ้น ขอเพียงให้พวกเราพากเพียรพยายามไม่เลิกละกลางคันเท่านั้น จะเร็วจะช้าก็ต้องสามารถย้ายภูเขาลูกนี้ไปได้"

เทวดาประจำภูเขาลูกนั้นได้ยินคำพูดของลุงโง่นี้ ในใจรู้สึกวิตกกังวลมาก เพราะรู้ว่าการตัดสินใจของลุงโง่เด็ดเดี่ยวมั่นคงมาก ไม่มีการเปลี่ยนแปลงโดยเด็ดขาด เพื่อเป็นการรักษารูปทรงลักษณะของภูเขาไม่ให้เสียหายไป เทวดาตนนั้นจึงรีบลงมือย้ายภูเขาลูกนั้นไปไว้ที่อื่นเสียเอง

ท่านสาธุชนทั้งหลาย...

ชีวิตของทุกคนในโลกล้วนต้องเจออุปสรรคทั้งสิ้น มากบ้างน้อยบ้าง อุปสรรคที่เราพบบางครั้งอาจรู้สึกว่าเป็นเรื่องหนักหนาสาหัส มองไม่เห็นทางแก้ไข รู้สึกเหมือนเกินกำลัง เราทำไม่ได้ แต่จริง ๆ แล้ว ขอเพียงให้เราตั้งสติให้มั่นคง ไม่ตกใจไม่ท้อถอยแต่ต้น ค่อย ๆ ทำไปทีละขั้น ๆ สุดท้ายเราก็จะแก้ปัญหาได้สำเร็จ

ลองตรองดูเถิด ใครเลยจะคิดว่าเหล็กที่หนักเป็นตัน ๆ จะไปบินอยู่บนฟ้าได้ ใครเลยจะคิดว่ามนุษย์เราจะไปเดินอยู่บนดวงจันทร์ได้ แต่...พลังแห่งความมุ่งมั่นของมนุษย์ตัวเล็ก ๆ ได้ทำให้เกิดผลงานอันน่าอัศจรรย์ปรากฏให้เห็นมาแล้วมากมาย

บุคคลใดไม่คำนึงถึงหนาวร้อน อดทนให้เหมือนหญ้า
กระทำกิจที่ควรทำด้วยเรี่ยวแรงของลูกผู้ชาย
บุคคลนั้นย่อมไม่เสื่อมจากสุข
(พุทธพจน์)
(สิงคาลกสูตร, ที.ปา. 11/185/199)

คนแคว้นซ่ง เร่งต้นกล้า

ในอดีตแคว้นซ่งมีชาวนาคนหนึ่ง มีนิสัยหุนหันพลันแล่นมาก เขาปลูกข้าวสาลีไว้บนที่นาแปลงหนึ่ง นับแต่วันที่หว่านเมล็ดพืชพันธุ์ ก็เฝ้าแต่หวังว่าอยากจะเก็บเกี่ยวทันที

เมล็ดพันธุ์ข้าวที่หว่านลงไปค่อย ๆ แตกหน่อขึ้นมา และผลิใบอ่อนสีเขียวสดสะพรั่งไปทั่ว เจริญเติบโตขึ้นโดยลำดับ แต่ว่าชาวนานั้นกลับไม่รู้สึกพอใจ

เขาไปดูข้าวในนาวันละหลายครั้ง ดูข้าวในนาของเพื่อนบ้าน จากนั้นก็ดูข้าวในนาของตนเอง ยิ่งดูยิ่งรู้สึกว่าข้าวในนาของตนเตี้ยกว่าของเพื่อนบ้าน ลักษณะลำต้นก็ไม่อวบอ้วนแข็งแรงเท่า ดังนั้นเขาจึงรู้สึกไม่พอใจ พยายามเค้นสมองขบคิด จะหาวิธีทำให้ต้นข้าวของตนโตเร็วกว่าของเพื่อนบ้านให้ได้ หากเป็นเช่นนั้น เขาจึงจะสามารถเก็บเกี่ยวได้ก่อนเพื่อนบ้าน

เขาคิดอยู่ครึ่งค่อนวัน ในที่สุดก็คิดวิธีการได้อย่างหนึ่ง และแล้วเขาก็ก้มตัวลงดึงต้นกล้าในนาให้สูงขึ้นทีละต้น ต้นละ 1-2 นิ้ว ให้ต้นข้าวของตนเองสูงกว่าต้นข้าวของเพื่อนบ้าน เขาง่วนทำอย่างนี้อยู่ตลอดวันจนถึงเวลาตะวันลับแสง จึงสามารถดึงต้นกล้าในนาของตนให้สูงขึ้นได้หมด

เมื่อเขากลับมาถึงบ้าน ได้บอกทุกคนในบ้านด้วยความดีใจว่า

"วันนี้แม้ฉันจะเหนื่อยแทบขาดใจ แต่กลับรู้สึกปลอดโปร่งใจมาก เพราะฉันได้ช่วยให้ต้นกล้าในนาโตขึ้นอย่างรวดเร็ว พวกเราจะสามารถเก็บเกี่ยวได้ในไม่ช้านี้แล้ว"

คนในครอบครัวได้ยินคำพูดของเขาแล้ว รู้สึกแปลกใจมากไม่รู้ว่าเขาใช้วิธีการอันเลอเลิศอย่างไร ช่วยให้ต้นกล้าโตเร็ว เช้าวันรุ่งขึ้นลูกชายของเขารีบไปดูในนาข้าว ก็พบว่า ต้นกล้าที่เขาช่วยดึงให้สูงขึ้นต่างเฉาตายหมดแล้ว

ท่านสาธุชนทั้งหลาย...

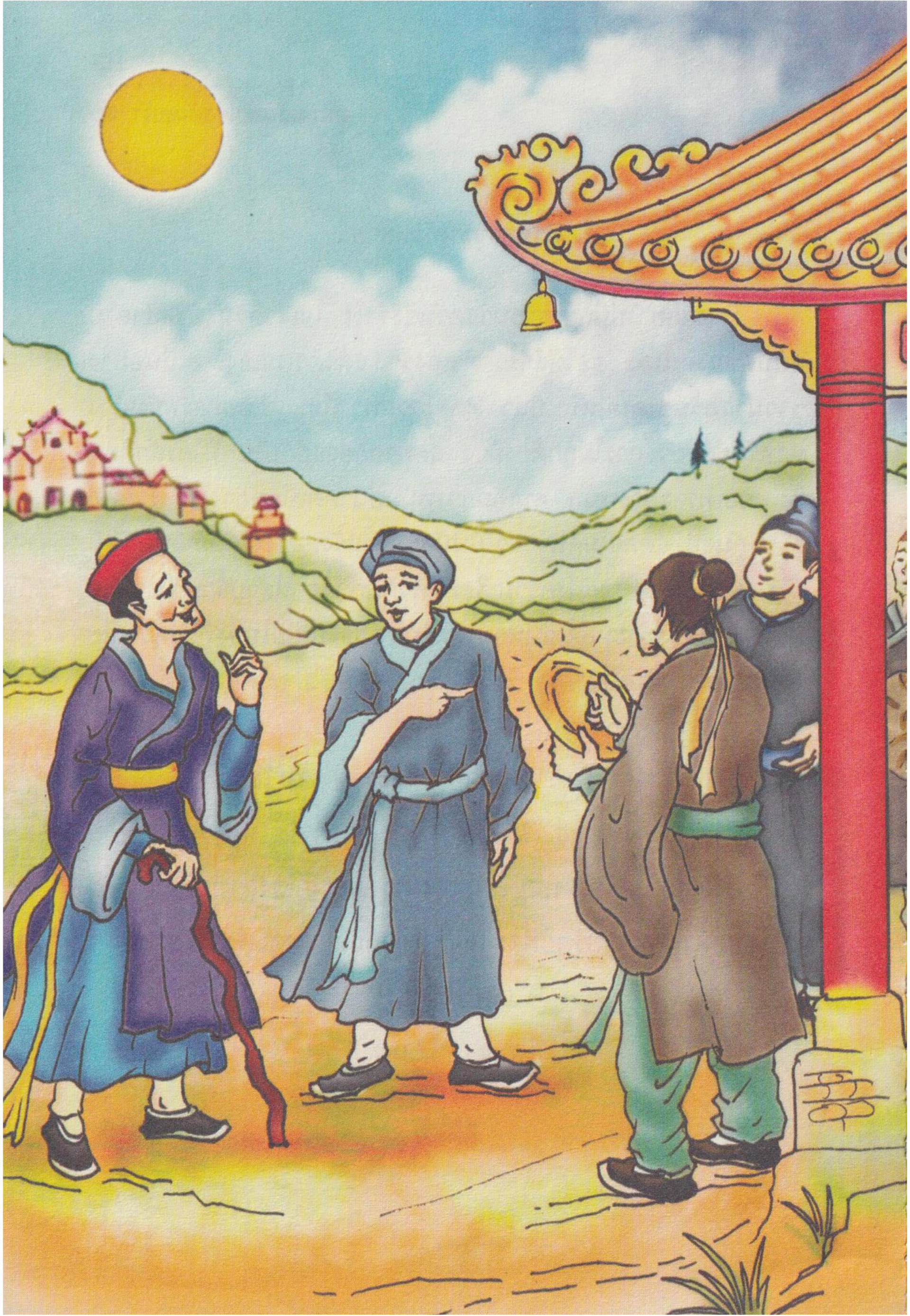
เราอย่าไปนึกขำชาวนาแคว้นซ่งว่าโง่ ใจเร็วด่วนได้จึงทำลายสมบัติของตนเอง ขอให้สำรวจตัวเองว่า แล้วตัวเราเองเคยเป็นอย่างชาวนาแคว้นซ่งคนนี้หรือเปล่า คิดจะรวยทางลัด ไปเล่นการพนันบ้าง หาทรัพย์ด้วยวิธีการไม่ถูกต้องบ้าง สุดท้ายก็ย่ำแย่กันไป มีใครสักกี่คนที่ร่ำรวยเพราะการพนัน คนเล่นการพนันอนาคตเป็นอย่างไร เราก็พอรู้ ๆ กันอยู่ แต่ทำไมคนจำนวนไม่น้อยก็ยังหวังรวยทางลัดกันอยู่ ทั้งที่จริง ๆ แล้วเป็นทางแห่งความเสื่อม พวกเราอุตสาห์ลำบากเหนื่อยยากทำงาน ขอให้ประหยัดเก็บหอมรอมริบ อย่าไปเสียในสิ่งที่ไม่ควรเสีย ให้มีพระรัตนตรัยเป็นที่พึ่ง ที่ยึดเหนี่ยวใจ ต่อไปจะได้ตั้งเนื้อตั้งตัวกันได้ทุก ๆ คน

อิตฺถีธุตฺโต สุราธุตฺโต อกฺขธุตฺโต จ โย นโร
ลทฺธํ ลทฺธํ วินาเสติ ตํ ปราภวโต มุขํ

คนใดเป็นนักเลงหญิง นักเลงสุรา และนักเลงการพนัน
ย่อมล้างผลาญทรัพย์ที่ตนได้แล้ว ข้อนั้นเป็นเหตุแห่งผู้ฉิบหาย

(พุทธพจน์)

(สุ. ขุ. 25/347.)

มังกรสอนใจ 18

เสียงพระอาทิตย์

มีชายคนหนึ่ง ตาบอดทั้ง 2 ข้างมาตั้งแต่กำเนิด จึงไม่รู้จักสีสันรูปพรรณสัณฐานของสิ่งต่าง ๆ

มีอยู่วันหนึ่ง เขาได้ยินคนยืนคุยกันเรื่องพระอาทิตย์

ชายคนแรกพูดว่า... “4-5 วันมานี้ฝนตกทุกวัน ฟ้าครึ้มตลอดทั้งวัน ทำให้รู้สึกซึมเศร้า แต่วันนี้ฟ้าโปร่งแล้ว มองเห็นพระอาทิตย์ด้วย ฉันรู้สึกดีใจจริง ๆ”

ชายคนที่ 2 พูดขึ้นมาบ้างว่า “ตอนนี้เป็นฤดูใบไม้ผลิอากาศไม่ร้อนไม่หนาว แสงแดดอันอบอุ่นส่องสาดอยู่บนตัวเรา ช่างให้ความรู้สึกสุขสบายอะไรเช่นนี้”

ชายคนที่ 3 กล่าวว่า "แต่พอถึงหน้าร้อน เมื่อพวกเราทำงานในนา แสงแดดที่แผดกล้าทำเอาทุกคนเหงื่อท่วมตัวไปหมด ถึงตอนนั้นพวกเราต่างก็คิดอยากหาที่หลบแดดแล้ว"

ชายคนที่ 4 กล่าวสรุปว่า "ไม่ว่าอย่างไรก็ตาม ถ้าหากไม่มีพระอาทิตย์แล้วละก็ น่ากลัวมนุษยชาติคงไม่สามารถดำรงอยู่ได้อีกต่อไป"

ชายตาบอดคนนั้นได้ฟังคำพูดเหล่านี้แล้ว รู้สึกน่าสนใจ จึงเดินไปหยุดตรงหน้าคนกลุ่มนั้น ถามอย่างสุภาพอ่อนน้อมว่า "ขอเรียนถามทุกท่าน พระอาทิตย์จริง ๆ แล้วมีลักษณะอย่างไร"

ชายกลุ่มนั้นถูกถามจนนิ่งงันไป ไม่รู้จะตอบอย่างไรดี เงียบไปสักครู่หนึ่ง ชายคนหนึ่งก็บอกไปว่า "พระอาทิตย์เป็นของที่มีลักษณะกลม ๆ เหมือนถาดทองแดงที่ส่องแสงออกจากตัว"

แต่ทว่าอะไรเรียกว่า "กลม" อะไรคือการ "ส่องแสง" อะไรเรียกว่า "ถาดทองแดง" ชายตาบอดคนนั้นล้วนไม่รู้จัก

ชายคนนั้นไม่รู้จะทำอย่างไรดี ได้แต่เคาะถาดทองแดงในมือตัวเอง พลางบอกว่า "ก็คือของอันนี้แหละ แกเข้าใจหรือยัง"

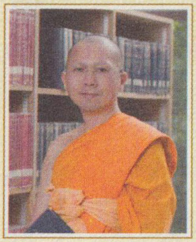
ชายตาบอดพยักหน้างึกงัก แสดงท่าว่าเข้าใจแล้ว

วันถัดมา ชายตาบอดคนนั้นเดินผ่านหน้าวัดพอดีกับเป็นเวลา

พระเคาะระฆัง พอเขาได้ยินเสียงระฆังก็รู้สึกคล้ายกับเสียงเคาะถาดทองแดงที่ตนได้ยินเมื่อวาน เขาดีใจมาก ร้องตะโกนเสียงดังว่า "ทุกคนฟัง นี่ก็คือเสียงของพระอาทิตย์"

ท่านสาธุชนทั้งหลาย...

ผู้คนในโลกต่างก็ทำความเข้าใจสิ่งต่าง ๆ โดยอาศัยการเปรียบเทียบกับประสบการณ์เดิมของตน หากสิ่งใดเป็นสิ่งที่พ้นเกินกว่าประสาทสัมผัสของมนุษย์ทั่วไปจะรับรู้ได้ มนุษย์ย่อมไม่เข้าใจสิ่งนั้น เพราะเหตุนี้เอง พระสัมมาสัมพุทธเจ้า จึงทรงอธิบายลักษณะของพระนิพพานด้วยการปฏิเสธว่า ไม่ใช่พระอาทิตย์ พระจันทร์ หรือสิ่งใด ๆ ที่มนุษย์ในโลกรู้จัก แต่ทรงรับรองว่า อายตนะนั้นมีอยู่ แต่ทว่าชาวโลกอีกไม่น้อยที่ปฏิเสธการมีอยู่ของทั้งพระนิพพาน นรก สวรรค์ บุญ บาป กฎแห่งกรรม เพราะถือว่าตัวไม่เห็น พวกเราทุกคนอย่าเป็นอย่างนั้นนะ ขอให้ตั้งใจปฏิบัติธรรมให้เข้าถึงพระธรรมกาย สามารถไปรู้ไปเห็นสิ่งเหล่านี้ด้วยตัวของเราเอง ด้วยญาณทัสสนะของพระธรรมกาย แล้วเราจะรู้ว่า เราเกิดมาจากไหน เกิดมาทำไม มีหน้าที่อะไร ตายแล้วเราจะไปไหน ซึ่งเป็นความรู้พื้นฐานที่ทำให้เราเป็นบุคคลที่ตื่นแล้ว พร้อมจะก้าวเดินไปสู่ความสุขความสำเร็จที่นิรันดร์

ประวัติผู้เขียน

ฉายา	ฐานวุฑฺโฒ ภิกขุ หรือ พระมหาสมชาย ฐานวุฑฺโฒ
นามเดิม	นายแพทย์สมชาย วัชรศรีโรจน์ แพทยศาสตรบัณฑิต รุ่นที่ 35 ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ประวัติ	เกิดวันพุธที่ 15 พฤศจิกายน พ.ศ. 2504 จ.นราธิวาส พ.ศ. 2514 ครอบครัวย้ายไปอยู่จ.สกลนคร พ.ศ. 2520 เข้ามาศึกษาต่อในกรุงเทพมหานคร
การศึกษา	ป.1 - ป.4 ที่โรงเรียนบางนราวิทยา จ.นราธิวาส ป.5 - ป.7 โรงเรียนเชิงชุมราษฎร์นุกูล จ.สกลนคร ม.ศ.1 - ม.ศ.3 โรงเรียนสกลราชวิทยานุกูล จ.สกลนคร ม.ศ. 4, - ม.ศ. 5 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา กรุงเทพมหานคร แพทยศาสตรบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปริญญาโท และปริญญาเอกทางด้านพุทธศาสตร์ศึกษา (Buddhist Studies) มหาวิทยาลัยโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น
กิจกรรม	- เป็นประธานนักเรียน โรงเรียนสกลราชวิทยานุกูล - เป็นหัวหน้าชั้น ม.ศ. 4, ม.ศ. 5 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา - พ.ศ. 2524 ประธานฝ่ายวิชาการ ชมรมพุทธศาสตร์และประเพณี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย - พ.ศ. 2525 - 2527 ประธานชมรมพุทธศาสตร์และประเพณี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รางวัลพิเศษ

- พ.ศ. 2522 ชนะเลิศการสอบแข่งขันทางฟิสิกส์และคณิตศาสตร์ระหว่างนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายทั่วประเทศ จำนวน 3,600 คน จัดสอบโดยคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- พ.ศ. 2522 ชนะเลิศการแข่งขันทางฟิสิกส์ ซึ่งจัดโดยสถาบันฟิสิกส์เซ็นเตอร์
- พ.ศ. 2523 ชนะเลิศการสอบแข่งขันทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งจัดโดยคณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยเป็นตัวแทนของคณะแพทยศาสตร์เข้าร่วมแข่งขัน
- พ.ศ. 2526 ได้รับการคัดเลือกเป็นนิสิตผู้มีความประพฤติดี ของพุทธสมาคมแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์เนื่องในวันวิสาขบูชา 26 พฤษภาคม 2526
- พ.ศ. 2553 ได้รับโล่รางวัลประกาศเกียรติคุณ เป็นพระเถระผู้มีพุทธคุณูปการต่อพระพุทธศาสนา ระดับกาญจนเกียรติคุณ โดยคณะกรรมาธิการการศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม สภาผู้แทนราษฎร

อุปสมบท

2 มิถุนายน 2528 (วันวิสาขบูชา) ณ อุโบสถ วัดพระธรรมกาย
พระอุปัชฌาย์ คือ พระธรรมปัญญาบดี (ช่วง วรปุญฺโญ)
วัดปากน้ำภาษีเจริญ (ปัจจุบันเป็นที่สมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์)
พระกรรมวาจาจารย์ คือ พระอธิการไชยบูลย์ ธมฺมชโย
เจ้าอาวาสวัดพระธรรมกาย (ปัจจุบันเป็นที่ พระราชภาวนาวิสุทธิ์)
พระอนุสาวนาจารย์ คือ พระเผด็จ ทตฺตชีโว
รองเจ้าอาวาสวัดพระธรรมกาย (ปัจจุบันเป็นที่ พระภาวนาวิริยคุณ)

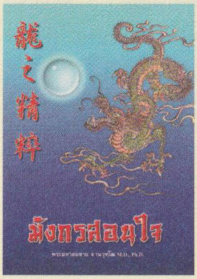
หน้าที่ - ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดพระธรรมกาย
ดูแลงานด้านการศึกษาและการเผยแผ่ธรรมะ
- อธิการบดีมหาวิทยาลัยธรรมกายแคลิฟอร์เนีย
- ประธานสงฆ์ วัดพระธรรมกาย ประเทศญี่ปุ่น

การทำงาน - ประธานคณะทำงานฝ่ายไทย ร่วมมือกับมหาวิทยาลัยปักกิ่ง
ประเทศจีน ในโครงการแปลพระไตรปิฎกบาลีเป็นภาษาจีน
- ประธานคณะกรรมการโครงการพระไตรปิฎกคอมพิวเตอร์
ฉบับสมาคมบาลีปกรณ์ (Pali Text Society) ประเทศอังกฤษ
- ประธานคณะทำงานโครงการอุปสมบทหมู่ 100,000 รูป
ทุกหมู่บ้านทั่วไทย
- ประธานคณะทำงานโครงการบวชอุบาสิกาแก้วหน่ออ่อน 500,000 คน
- ประธานอำนวยการสร้างวัดไทยในโตเกียว โอซาก้า นางาโน่
โทชิหงิ คานากาว่า อิบาราขิ ไซตามะ และยามานาชิ ประเทศญี่ปุ่น
- ประธานอำนวยการสร้างศูนย์การศึกษาเขาแก้วเสด็จ
จังหวัดปราจีนบุรี
- มีผลงานหนังสือธรรมะ แถบบันทึกเสียง และ VCD รวมกว่า
200 รายการ รวมยอดการเผยแพร่กว่า 3,000,000 เล่ม/ชิ้น

....

ผลงานหนังสือและสื่อธรรมะอันทรงคุณค่า

โดย พระมหาสมชาย ฐานวุฑฺโฒ M.D., Ph.D.

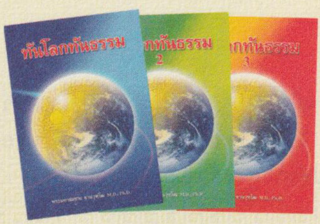
มังกรสอนใจ

เป็นหนังสือข้อคิดในการดำเนินชีวิต เพราะเรื่องราวในหนังสือ ไม่เพียงแต่ให้ข้อมูลความรู้แก่เราเท่านั้น แต่เป็นตัวอย่างให้เราได้เห็น แนวทางในการพิจารณาสิ่งต่าง ๆ โดยใช้ปัญญา เพื่อให้เราดำเนินชีวิตอย่างมีคุณค่า สามารถทำหน้าที่กัลยาณมิตรให้กับตนเองและผู้อื่นได้อย่างไม่รู้จบ

ข้อคิดรอบตัว

รวบรวมเรื่องราวรอบตัวมาเป็นข้อคิดเพื่อมาปรับใช้ในชีวิตประจำวันสำหรับประกอบกิจการงานให้ประสบความสำเร็จ พร้อมทั้งยังเปิดโลกทัศน์ให้กับเราได้อย่างกว้างขวาง เพื่อที่จะพาชีวิตให้ก้าวไปในยุคแห่งโลกไร้พรหมแดนอย่างมีความสุขโดยมีธรรมะขององค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นเครื่องคุ้มครอง

ทันโลกทันธรรม เล่ม 1, 2 และ 3

จากรายการทันโลกทันธรรม รวบรวมเรื่องราวความเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์โลกความก้าวล้ำทางเทคโนโลยี พร้อมทั้งแนะนำหลักธรรมคำสอนมาปรับใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อให้ดำเนินชีวิตได้อย่างมั่นคงทั้งทางโลกและทางธรรม

รายการ ทันโลกธรรม

นำเสนอเรื่องราวความเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์โลกความก้าวล้ำทางเทคโนโลยี พร้อมทั้งแนะนำหลักธรรมคำสอนมาปรับใช้ในสถานการณ์ต่างๆ เพื่อให้ดำเนินชีวิตได้อย่างมั่นคง ทั้งทางโลกและทางธรรม

รายการ ข้อคิดรอบตัว

เรื่องราวรอบตัว หลากหลายแง่คิดมุมมอง ไขข้อข้องใจสิ่งที่ผู้ชมอยากรู้และสงสัยสอดแทรกธรรมะที่จะซึมซาบผ่านใจผู้ชมพร้อมนำมาปรับใช้ในชีวิตประจำวันให้ประสบความสำเร็จในชีวิต โดยมีธรรมะของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นเครื่องคุ้มครอง

รายการ

นานาสาระ นานาความรู้ จากพระอาจารย์หลายท่านผู้ทรงภูมิรู้ภูมิธรรมจากทุกภูมิภาคทั่วประเทศไทย ได้ถูกรวบรวม และถ่ายทอดอย่างน่าสนใจ ในมุมมองที่ทันสมัย ทำให้เข้าใจง่าย พร้อมนำไปสู่การปฏิบัติ ส่งผลให้เกิดการทำความดี เพื่อฟื้นฟูพระพุทธศาสนาสืบไป

รวมถึงผลงานการผลิตสื่อธรรมะ

ในรูปแบบ DVD , VCD, MP3 รวมกว่า 200 รายการ

รวมยอดการเผยแผ่ กว่า 3,000,000 เล่ม/แผ่น และในปี พ.ศ. 2554

และจัดทำสื่อธรรมะในรูปแบบ DVD, MP3 อีกกว่า 100 รายการ

บันทึก

บันทึก

สนใจจัดพิมพ์เผยแพร่เป็นธรรมทานเนื่องในวาระโอกาสต่าง ๆ

ติดต่อสอบถามรายละเอียด เพิ่มเติมได้ที่

ชมรมแทงตลอดในธรรม โทร 089-672-0039, 088-072-7273, 088-072-7374

ความรู้... ในโลกนี้ มีมากมาย...
คำสอน... ในโลกนี้ มีหลากหลาย...
แต่ความรู้ที่เป็นคำสอน อันจะนำพาให้เรา...
ละชั่ว ทำดี ทำใจให้ผ่องใส... กลับหาได้ไม่ง่ายนัก

มังกรสอนใจ... ที่ปรากฏอยู่ในสายตาขณะนี้ มีกำเนิดมาจากนิทานสุภาษิตที่มีชื่อเสียงของชาวจีน นำมาสรุปท้ายด้วยข้อคิดสอนใจตามหลักธรรมในพระพุทธศาสนาโดย พระมหาสมชาย ฐานวุฑฺโฒ M.D., Ph.D. พระภิกษุผู้มีหัวใจของยอดกัลยาณมิตรเสมอมา ด้วยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า... สาธุชนทั้งหลายจะได้รับความเพลิดเพลินและข้อคิดในการดำเนินชีวิตไปพร้อมกัน

มังกรสอนใจ... จะให้สาระประโยชน์ล้ำค่าเพียงใด
ขอเชิญพิสูจน์ด้วยใจของท่านเอง....!

龍之精粹
มังกรสอนใจ
พระมหาสมชาย ฐานวุฑฺโฒ M.D., Ph.D.